

Βρυξέλλες, 3.12.2020
COM(2020) 784 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Τα ευρωπαϊκά μέσα ενημέρωσης κατά την ψηφιακή δεκαετία:

Σχέδιο δράσης για τη στήριξη της ανάκαμψης και του μετασχηματισμού

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τομέας των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης και ο οπτικοακουστικός τομέας στην Ευρώπη συνέβαλαν καθοριστικά στην ενημέρωση και την ψυχαγωγία των πολιτών κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Η ζήτηση για επαληθευμένες πληροφορίες και ειδήσεις αυξήθηκε σημαντικά, ενώ οι ταινίες, οι σειρές και τα βιντεοπαιχνίδια αποτέλεσαν την κύρια πηγή ψυχαγωγίας κατά τους μήνες απαγόρευσης της κυκλοφορίας.

Ένα ελεύθερο, πολύμορφο και δυναμικό περιβάλλον μέσων ενημέρωσης είναι καίριας σημασίας για την ενίσχυση των ανοικτών και δημοκρατικών κοινωνιών και για την καλλιέργεια της πολιτισμικής πολυμορφίας της Ευρώπης. Η Ευρώπη αποτελεί μια καλλιτεχνική και πολιτιστική δύναμη. Η αξιοποίηση του δυναμικού της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς για την καλλιέργεια της πολιτισμικής πολυμορφίας θα ωφελήσει συνολικά τον τομέα των μέσων ενημέρωσης, τον οπτικοακουστικό τομέα και τον ευρύτερο πολιτιστικό τομέα.

Ο τομέας των ευρωπαϊκών μέσων ενημέρωσης

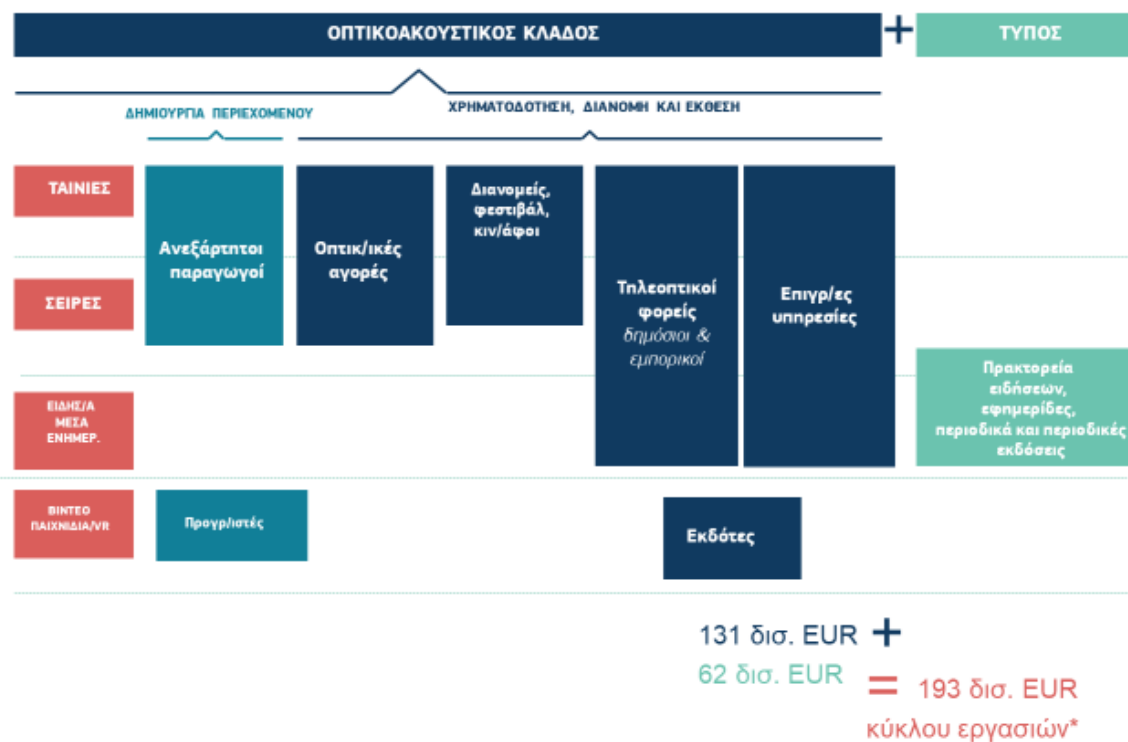
Ο τομέας των μέσων ενημέρωσης στο σύνολό του καλύπτει ποικίλες επιχειρήσεις που παράγουν και διανέμουν περιεχόμενο, μεταξύ των οποίων αναπτύσσονται συνέργειες, και των οποίων η αξία βασίζεται στη διανοητική ιδιοκτησία. Ο τομέας αυτός αποτελείται κυρίως από μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), αν και ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις μέσων ενημέρωσης είναι αρκετά σημαντικές και ενσωματώνουν δραστηριότητες των μέσων ενημέρωσης σε διάφορους τομείς και κατά μήκος της αξιακής αλυσίδας. Ο τομέας των μέσων ενημέρωσης, στο σύνολό του, συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην ανάπτυξη, με κύκλο εργασιών που υπερβαίνει το 3 % του ΑΕΠ¹.

Η παρούσα ανακοίνωση αφορά κυρίως τον τομέα των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης (που περιλαμβάνει τον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο, το ραδιόφωνο και τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες), και την οπτικοακουστική ψυχαγωγία —ιδίως τον κινηματογράφο, την τηλεόραση, το ραδιόφωνο και τις υπηρεσίες βίντεο συνεχούς ροής, καθώς και τα βιντεοπαιχνίδια και τις καινοτόμες μορφές, όπως οι εμπειρίες εικονικής πραγματικότητας.

---

¹ Εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, βάσει στοιχείων της Eurostat και άλλων πηγών, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου του Οπτικοακουστικού Τομέα και της Statista.

ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ και ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ με μια ματιά

*κύκλος εργασιών στην EE-27 εκτιμήσεις της KEA/Deloitte βάσει στοιχείων της Eurostat και άλλων πηγών

Ο αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19

Το πολιτιστικό και δημιουργικό οικοσύστημα, αναπόσπαστο τμήμα του οποίου αποτελούν ο κλάδος των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης και ο οπτικοακουστικός κλάδος, έχει επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από την πανδημία. Κατά τη διάρκεια των μέτρων γενικής απαγόρευσης της κυκλοφορίας το δεύτερο τρίμηνο του 2020, τα διαφημιστικά έσοδα μειώθηκαν από 30 % έως 80 % στον τομέα των ειδησεογραφικών εκδόσεων², ενώ στον τηλεοπτικό τομέα κατά 20 %³. Οι ΜΜΕ του ευρωπαϊκού τομέα των μέσων ενημέρωσης αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα ρευστότητας, ενώ η ανεργία έχει αυξηθεί και πολλοί επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης και δημοσιογράφοι —ιδίως όσοι υπόκεινται σε επισφαλείς όρους απασχόλησης ή εργάζονται ως ελεύθεροι επαγγελματίες— βρέθηκαν χωρίς εισόδημα⁴. Τα έσοδα των κινηματογράφων μειώθηκαν ραγδαία⁵ (με απώλειες έως 100 000 EUR ανά αίθουσα προβολής μηνιαίως κατά τη διάρκεια ισχύος των μέτρων απαγόρευσης κυκλοφορίας), ενώ, σε πολλές περιπτώσεις, το γύρισμα νέων ταινιών, προγραμμάτων και τηλεοπτικών

² <http://www.newsmediaeurope.eu/news/covid-19-and-the-news-media-journalism-always-comes-at-a-cost/>.

³ Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο του Οπτικοακουστικού Τομέα, Ampere Analysis, Οκτώβριος 2020.

⁴ Για μια επισκόπηση του οπτικοακουστικού τομέα στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19 βλ.: <https://rm.coe.int/iris-plus-2020-2-the-european-audiovisual-industry-in-the-time-of-covi/16809f9a46>.

⁵ <https://www.unic-cinemas.org/en/news/news-blog/detail/the-impact-of-the-coronavirus-outbreak-on-the-european-cinema-industry/>.

σειρών διακόπηκε, και τα ασφαλιστήρια συμβόλαια δεν ήταν συχνά προσαρμοσμένα για να καλύψουν γεγονότα όπως μια παγκόσμια πανδημία⁶.

Παράλληλα, η κρίση επιτάχυνε τις κυριότερες τάσεις οι οποίες είχαν αρχίσει να εμφανίζονται προ πολλού στην ψηφιακή τεχνολογία. Οι επιγραμμικές πλατφόρμες ενίσχυσαν τη θέση τους στην αγορά, άρχισαν να προσφέρουν νέες υπηρεσίες και προσέλκυαν νέο κοινό κατά τη διάρκεια ισχύος των μέτρων απαγόρευσης κυκλοφορίας. Νέες επιγραμμικές πλατφόρμες μέσω κοινωνικής δικτύωσης —οι οποίες βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε οπτικοακουστικό περιεχόμενο— κατέγραψαν πρωτοφανή αριθμό μεταφορτώσεων, ιδίως μεταξύ των νεαρών χρηστών⁷.

Η παρούσα ανακοίνωση φιλοδοξεί να επισπεύσει την ανάκαμψη, τον μετασχηματισμό και την ανθεκτικότητα του κλάδου των μέσων ενημέρωσης. Είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστούν τα διαρθρωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν ο οπτικοακουστικός κλάδος και ο κλάδος των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης. Στον τομέα των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης, τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης δυσκολεύτηκαν να προσαρμοστούν σε μια ηλεκτρονική αγορά στην οποία το μεγαλύτερο μέρος των διαφημιστικών εσόδων προορίζεται για τις παγκόσμιες επιγραμμικές πλατφόρμες. Από την έναρξη της COVID-19, οι διαφημιστές μείωσαν τις συνολικές διαφημιστικές δαπάνες τους σε ένα πλαίσιο οικονομικής αβεβαιότητας, γεγονός που έθεσε σε ακόμη μεγαλύτερη δοκιμασία τη βιωσιμότητα του εν λόγω τομέα και μείωσε δυνητικά την πρόσβαση των πολιτών σε πολυφωνικές και ανεξάρτητες πηγές πληροφόρησης.

Στον οπτικοακουστικό τομέα, το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι ο κατακερματισμός της αγοράς. Κατά γενικό κανόνα, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις οπτικοακουστικών μέσων επικεντρώνονται, με ελάχιστες εξαιρέσεις, στο εθνικό τους κοινό. Εντός της ΕΕ, οι ευρωπαϊκές ταινίες εξάγονται κατά μέσο όρο σε τρεις χώρες, ενώ οι αμερικανικές ταινίες σε 10 χώρες. Οι αμερικανικές ταινίες αντιπροσωπεύουν επίσης το 66 % των εισπράξεων στους κινηματογράφους της ΕΕ⁸. Ως εκ τούτου, ακόμη και οι μεγαλύτεροι ευρωπαϊκοί παράγοντες στον τομέα των μέσων ενημέρωσης είναι αισθητά μικρότεροι από τους κύριους ανταγωνιστές τους σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι ευρωπαϊκοί όμιλοι αντιπροσωπεύουν το 11 % των εσόδων των 50 μεγαλύτερων παγκόσμιων ομίλων του οπτικοακουστικού τομέα, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των αμερικανικών ομίλων υπερβαίνει το 70 %⁹.

Ο ρόλος των πλατφορμών στην ευρωπαϊκή αγορά του οπτικοακουστικού τομέα

Ορισμένες ισχυρές διεθνείς πλατφόρμες διάθεσης βίντεο κατά παραγγελία έχουν εισέλθει στην ευρωπαϊκή αγορά και παράγουν με επιτυχία περιεχόμενο στην Ευρώπη. Οι πλατφόρμες αυτές έχουν αποδειχθεί ευκαιρία αλλά και πρόκληση για τους

⁶ Η έλλειψη κατάλληλης ασφάλισης επισημάνθηκε επίσης στο πλαίσιο των μέτρων που λήφθηκαν από τους εθνικούς φορείς χρηματοδότησης ταινιών για τη αντιμετώπιση της πανδημίας: <https://europeanfilmagencies.eu/news-publications/our-press-releases/241-measures-by-efad-members-to-mitigate-the-consequences-of-the-covid-19-outbreak>

⁷ Για παράδειγμα: <https://www.businessinsider.com/tiktok-app-2-billion-downloads-record-setting-q1-sensor-tower-2020-4?r=US&IR=T>

⁸ Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο του Οπτικοακουστικού τομέα.

⁹ Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο του Οπτικοακουστικού τομέα.

ανεξάρτητους Ευρωπαίους παραγωγούς του οπτικοακουστικού τομέα και τα έργα τους.

Από τη μία πλευρά, οι πλατφόρμες μπορούν να διασφαλίσουν στους Ευρωπαίους παραγωγούς και καλλιτέχνες πρόσβαση σε ένα ευρύτερο διεθνές κοινό, καθώς και ελκυστικές αμοιβές. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αμοιβές αυτές συνοδεύονται από κίνητρα που απορρέουν από την εκμετάλλευση των ταινιών/σειρών και/ή από πριμοδοτήσεις που συνδέονται με την επιτυχία των έργων τους.

Από την άλλη πλευρά, η εφαρμογή, εκ μέρους των πλατφορμών, ενός μοντέλου που θα μπορούσε να οριστεί ως μοντέλο «work-for-hire» (έργο μισθωτού δημιουργού) — σύμφωνα με το οποίο η πλατφόρμα αποκτά όλα τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας του παραγωγού και/ή των μεμονωμένων δημιουργών εξαρχής, σε παγκόσμιο επίπεδο και στο διηνεκές— μπορεί να «εγκλωβίσει» τους παραγωγούς/τα ταλέντα στην εκάστοτε πλατφόρμα.

Οι επιχειρήσεις οπτικοακουστικών μέσων θα πρέπει να είναι σε θέση να θεωρούν ότι η εγχώρια αγορά τους είναι η ευρωπαϊκή ήπειρος, και όχι μόνο οι αντίστοιχες εθνικές αγορές τους. Προς τον σκοπό αυτόν, οι ευρωπαϊκοί παράγοντες πρέπει να αποκτήσουν τέτοιο μέγεθος ώστε να υπερβούν τα εθνικά όρια και να επενδύσουν σε περιεχόμενο, ταλέντα, προωθητικές ενέργειες, διανομή και τεχνολογία οπουδήποτε στην ΕΕ. Στον τομέα των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζουν αρκετά βιώσιμα και ανθεκτικά μοντέλα χρηματοδότησης, ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των πολιτών σε ένα πολυφωνικό, πολύμορφο και ανεξάρτητο περιβάλλον μέσων ενημέρωσης, μεταξύ άλλων, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός θα αποτελέσει τον καθοριστικό παράγοντα που θα επιτρέψει να αξιοποιηθεί αυτό το πραγματικό δυναμικό. Αυτό ισχύει για την οικονομία στο σύνολό της, και τα μέσα ενημέρωσης δεν εξαιρούνται από αυτόν τον κανόνα. Η Ευρώπη διαθέτει όλα τα αναγκαία εφόδια για να ευημερήσει κατά την «ψηφιακή δεκαετία», με την ενιαία αγορά της και 450 εκατομμύρια καταναλωτές, τη δεξαμενή ταλέντων της, τη δημιουργικότητα των παραγωγών της, των δημιουργών και των ερμηνευτών ή εκτελεστών της, και την ποιότητα του ευρωπαϊκού περιεχομένου.

Η αίσθηση του επείγοντος

Χωρίς μια ισχυρή απόκριση σε επίπεδο πολιτικής, ο συνδυασμός των υποκείμενων τάσεων που συνδέονται με την κρίση της COVID-19 θα μπορούσε να υπονομεύσει την ανθεκτικότητα του ευρωπαϊκού τομέα των μέσων ενημέρωσης, καθώς και τον δημοκρατικό του ρόλο. Με τον τρόπο αυτόν θα μπορούσαν να αποδυναμωθούν η πολιτισμική πολυμορφία και η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης της Ευρώπης.

Οι Ευρωπαίοι πολίτες πρέπει να εξακολουθήσουν να επωφελούνται από τον πλούτο πληροφοριών και ψυχαγωγίας που τους προσφέρει ο τομέας των μέσων ενημέρωσης και να μπορούν να βασίζονται στον ανοικτό δημοκρατικό διάλογο, καθώς και στην ελευθερία των μέσων και την καλλιτεχνική ελευθερία. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να ενισχυθούν οι δυνατότητες δράσης τους, ώστε να μπορούν να επιλέγουν ελεύθερα από αυτό το ευρύ φάσμα επιλογών, να μπορούν να κινούνται στο σύγχρονο ειδησεογραφικό περιβάλλον και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις.

Τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας¹⁰ είναι καίριας σημασίας για τον τομέα των μέσων ενημέρωσης. Η ουσιαστική εφαρμογή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας —και ειδικότερα των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας— αποτελεί βασικό στοιχείο για τη στήριξη του κλάδου, ιδίως κατά την τρέχουσα δύσκολη περίοδο.

Η ΕΕ προέβη πρόσφατα σε εκσυγχρονισμό του κανονιστικού πλαισίου της με την αναθεώρηση της οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων¹¹ και τη μεταρρύθμιση της νομοθεσίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας¹² κατόπιν εκτενών συζητήσεων σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να διασφαλιστεί καλύτερα η ελεύθερη έκφραση σε όλες τις πτυχές της. Η παρούσα ανακοίνωση βασίζεται σε αυτό το σύγχρονο σύνολο κανόνων και προτείνει περαιτέρω μέτρα, συνδυάζοντας τις επενδύσεις με άλλες δράσεις πολιτικής, με στόχο να βοηθηθεί ο τομέας των μέσων ενημέρωσης να αντιμετωπίσει την κρίση και στη συνέχεια να γίνει περισσότερο ανταγωνιστικός. Συνεπώς, η παρούσα ανακοίνωση περιστρέφεται γύρω από τρία θέματα:

α) *Ανάκαμψη*: ενέργειες τις οποίες σχεδιάζει η Επιτροπή για να βοηθήσει τις επιχειρήσεις οπτικοακουστικών μέσων και μέσων ενημέρωσης να αντεπεξέλθουν στην τρέχουσα δοκιμασία και να τους παράσχει ρευστότητα και οικονομική στήριξη·

β) *Μετασχηματισμός*: επίλυση διαρθρωτικών προβλημάτων με την παροχή βοήθειας στον κλάδο ώστε να αντεπεξέλθει στη διττή μετάβαση της κλιματικής αλλαγής και της ψηφιοποίησης, στο πλαίσιο σκληρού παγκόσμιου ανταγωνισμού·

γ) *Ενίσχυση των δυνατοτήτων δράσης*: καθορισμός των όρων που θα επιτρέψουν περισσότερες καινοτομίες στον τομέα, με ταυτόχρονη εξασφάλιση πραγματικών ισότιμων όρων ανταγωνισμού, και θα ενισχύσουν τις δυνατότητες δράσης των πολιτών, ώστε να αποκτούν ευκολότερα πρόσβαση σε περιεχόμενο και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις.

Η οικονομική ανάκαμψη και ανταγωνιστικότητα του τομέα των μέσων ενημέρωσης αποτελούν προϋπόθεση για ένα υγιές, ανεξάρτητο και πολυφωνικό περιβάλλον μέσων ενημέρωσης, το οποίο, με τη σειρά του, είναι θεμελιώδους σημασίας για τη δημοκρατία μας. Η παρούσα ανακοίνωση συμπληρώνει το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία. Εξετάζει τους κινδύνους για τα ευρωπαϊκά δημοκρατικά συστήματα σε σχέση με τα ζητήματα της παραπληροφόρησης, της ακεραιότητας των εκλογών και της ελευθερίας και πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης. Περιλαμβάνει σειρά πρωτοβουλιών για τη δημιουργία ενός ασφαλέστερου και καλύτερου περιβάλλοντος, που θα επιτρέψει στους δημοσιογράφους να εκτελούν το έργο τους, καθώς και πρωτοβουλίες για την προώθηση του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης.

Η παρούσα ανακοίνωση είναι επίσης πλήρως ευθυγραμμισμένη με τις επικείμενες προτάσεις της Επιτροπής για τη νομοθεσία σχετικά με τις ψηφιακές υπηρεσίες και τη νομοθεσία για τις ψηφιακές αγορές, οι οποίες θα έχουν ως στόχο τον εκσυγχρονισμό του νομικού πλαισίου που διέπει τις ψηφιακές υπηρεσίες στην ΕΕ. Από κοινού, θα καθορίζουν σαφείς κανόνες και υποχρεώσεις για τις επιγραμμικές πλατφόρμες, ιδίως για

---

¹⁰ Βλ. COM(2020) 760 final, Πλήρης αξιοποίηση του ενωσιακού δυναμικού καινοτομίας – Σχέδιο δράσης για τη διανοητική ιδιοκτησία με σκοπό τη στήριξη της ανάκαμψης και της ανθεκτικότητας της ΕΕ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_20_2187.

¹¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/audiovisual-media-services-directive-avmsd>.

¹² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/eu-copyright-legislation>.

τις πιο ισχυρές από αυτές, ώστε να διασφαλίζονται ισότιμοι όροι ανταγωνισμού στο διαδίκτυο.

Ένα υγιές περιβάλλον μέσων ενημέρωσης είναι επίσης ζωτικής σημασίας για τη δημοκρατία και τη σταθερότητα στις χώρες της διεύρυνσης και στις χώρες γειτονίας της ΕΕ. Όπου είναι εφικτό και ενδεδειγμένο, οι πρωτοβουλίες που περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση —συμπεριλαμβανομένων όσων στοχεύουν στα ειδησεογραφικά μέσα και στον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης— θα είναι ανοικτές στα ανεξάρτητα επαγγελματικά μέσα ενημέρωσης στις χώρες που καλύπτονται από τις πολιτικές διεύρυνσης και γειτονίας της ΕΕ. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα συμπληρώσουν και θα ενισχύσουν τις δράσεις που καθορίζονται στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία 2020-2024¹³. Οι δράσεις θα συμβάλλουν επίσης, κατά περίπτωση, στην προώθηση του ευρωπαϊκού περιεχομένου μέσων ενημέρωσης στις τρίτες χώρες.

Οι δράσεις που παρατίθενται στην παρούσα ανακοίνωση λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη για έναν ευρωπαϊκό τομέα μέσων ενημέρωσης χωρίς αποκλεισμούς, ο οποίος θα αντανάκλα την πολυμορφία της Ευρώπης. Η εφαρμογή τους θα ενθαρρύνει την ισότιμη πρόσβαση σε ευκαιρίες και πόρους για άτομα τα οποία μπορεί, σε διαφορετική περίπτωση, να αποκλείονταν ή να περιθωριοποιούνταν, με τη συμπερίληψη, για παράδειγμα, της πρόσβασης σε περιεχόμενο από άτομα με αναπηρία¹⁴.

Οι ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις διευκρινίζουν τους όρους δυνάμει των οποίων μπορεί να χορηγηθεί δημόσια στήριξη από τα κράτη μέλη. Προκειμένου να διευκολυνθεί η παροχή στήριξης από τις εθνικές αρχές, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να αξιολογήσει την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα του Τύπου. Επί του παρόντος η Επιτροπή διεξάγει αξιολόγηση της ανάγκης για ανάληψη κατάλληλης δράσης. Το προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης ισχύει επίσης σε ειδικά ανά τομέα μέτρα, όπως οι ενισχύσεις στους τομείς του Τύπου, της μουσικής και στον οπτικοακουστικό τομέα¹⁵.

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=JOIN:2020:5:FIN>.

¹⁴ Προς τον σκοπό αυτό θα ληφθεί υπόψη η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (CRPD). <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

¹⁵ Επίσης, για να διευκολυνθεί η στήριξη του Τύπου και να βελτιωθούν η διαφάνεια και η προβλεψιμότητα του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων σε αυτόν τον τομέα, η Επιτροπή δημιούργησε και θα επικαιροποιεί τακτικά ένα ηλεκτρονικό αποθετήριο (https://ec.europa.eu/competition/sectors/media/sa_decisions_to_media.pdf) το οποίο περιέχει τη σχετική διαδικαστική πρακτική. Επιπλέον, στο μητρώο διαφάνειας διατίθενται τακτικά επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τις ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη. Αξίζει να σημειωθεί ότι, στις 13 Οκτωβρίου 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να δώσει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να στηρίξουν τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της έξαρσης της νόσου COVID-19, αποφάσισε να παρατείνει και να επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης που εγκρίθηκε στις 19 Μαρτίου 2020. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του προσωρινού πλαισίου μπορούν να σωρευτούν με ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1407/2013, αριθ. 1408/2013, αριθ. 717/2014, και αριθ. 360/2012 της Επιτροπής), οι οποίες απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης, υπό τον όρο της τήρησης των διατάξεων και των κανόνων περί σώρευσης αυτών των κανονισμών.[SA.59106 (2020/N) Σύστημα αμοιβαίας ενίσχυσης για τον τομέα των μέσων ενημέρωσης της Δανίας στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19 — Δανία: SA.57530 (2020/N) — Σύστημα ενισχύσεων στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19 για τις εταιρείες παραγωγής οπτικοακουστικών έργων — Λουξεμβούργο: Κρατική ενίσχυση SA.58801 (2020/N) — Νόσος COVID-19 στην Ιταλία: Ενίσχυση σε μικρούς εκδοτικούς οίκους και κρατική ενίσχυση SA.58847 (2020/N) — Νόσος COVID-19 στην Ιταλία: Ενίσχυση στον τομέα της μουσικής.]

2. ΑΝΑΚΑΜΨΗ

Οι επιχειρήσεις μέσωσ ενημέρωσης αποτελούν περιουσιακά στοιχεία ζωτικής σημασίας για την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Είναι, συνεπώς, κρίσιμο να παρασχεθεί η κατάλληλη οικονομική στήριξη και ρευστότητα, οι οποίες θα τους δώσουν τη δυνατότητα να αντεπεξέλθουν στην τρέχουσα δύσκολη οικονομική συγκυρία. Σε αυτό το πλαίσιο, το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» —και ειδικότερα το σκέλος του «MEDIA»— θα διαδραματίσουν καίριο ρόλο. Τα τελευταία 30 χρόνια, το εν λόγω πρόγραμμα αποτελεί το κύριο μέσο στήριξης που παρέχει η ΕΕ στον πολιτιστικό και στον δημιουργικό τομέα, συμπεριλαμβανομένου του οπτικοακουστικού κλάδου.

Βάσει της πολιτικής συμφωνίας για τον επόμενο μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό και το μέσο ανάκαμψης Next Generation EU, η οποία επιτεύχθηκε στις 10 Νοεμβρίου 2020, ο προϋπολογισμός του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» για την περίοδο 2021-2027 θα αυξηθεί κατά περίπου 58 %, με συνολικό κονδύλιο ύψους 2,2 δισ. EUR σε τιμές 2018 (έναντι 1,4 δισ. EUR για την περίοδο 2014-2020 σε τιμές 2018, σε επίπεδο ΕΕ-27). Επίσης, βάσει της πρότασης της Επιτροπής και έως την οριστικοποίηση των διαπραγματεύσεων, το πρόγραμμα θα συμπεριλάβει για πρώτη φορά δράσεις που εστιάζονται στην ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, στη δημοσιογραφία και στον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης.

Η Επιτροπή έχει ήδη αναλάβει αρκετές δράσεις κατά τη διάρκεια του 2020. Θεσπίστηκαν μέτρα ευελιξίας για τον μηχανισμό εγγυοδοσίας του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα¹⁶, στο πλαίσιο των οποίων προβλέφθηκε ιδίως αύξηση της κάλυψης της εγγύησης έως το 90 % για μεμονωμένες ΜΜΕ και ανώτατο όριο εγγύησης έως 25 % για ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, καθώς και αναστολή καταβολής δόσεων. Η στήριξη προς το δίκτυο ευρωπαϊκών κινηματογράφων θα αυξηθεί κατά 5 εκατ. EUR το πρώτο τρίμηνο του 2021.

Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία¹⁷ έχουν τη δυνατότητα να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη στήριξη του τομέα των μέσων ενημέρωσης. Ο τομέας αυτός είναι ήδη επιλέξιμος για στήριξη στο πλαίσιο των δύο δεσμών της «Πρωτοβουλίας Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορονοϊού», μέσω της οποίας υφιστάμενα κονδύλια της πολιτικής συνοχής ανακατευθύνονται σε μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης, όπως η παροχή κεφαλαίου κίνησης σε ΜΜΕ¹⁸.

Πρόσθετη χρηματοδότηση στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής διατίθεται επίσης μέσω της πρωτοβουλίας REACT-EU¹⁹, στο πλαίσιο της οποίας ο τομέας του πολιτισμού αναγνωρίζεται ως προτεραιότητα και η στήριξη θα εστιαστεί σε προγράμματα μειωμένου ωραρίου εργασίας και στους αυτοαπασχολούμενους, καθώς και στη στήριξη προς ΜΜΕ.

Το μέσο προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) αποτελεί επίσης σημαντικό μέσο το οποίο διατίθεται σε κράτη μέλη που πρέπει να κινητοποιήσουν σημαντικά χρηματοδοτικά μέσα για να

¹⁶ https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/cross-sector/guarantee-facility_en.

¹⁷ https://ec.europa.eu/regional_policy/el/funding/.

¹⁸ https://ec.europa.eu/regional_policy/el/newsroom/coronavirus-response/.

¹⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/IP_20_2140

καταπολεμήσουν τις αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της έξαρσης της νόσου COVID-19 στην επικράτειά τους²⁰.

Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποτελεί σημαντική ευκαιρία για τα κράτη μέλη για να επενδύσουν στη διττή ψηφιακή και πράσινη μετάβαση και να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα της βιομηχανίας μας. Κάθε σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα προβλέπει ελάχιστο επίπεδο της τάξης του 20 % για δαπάνες στον ψηφιακό τομέα. Τα μέτρα που αποβλέπουν στην προώθηση της παραγωγής και διανομής ψηφιακού περιεχομένου, όπως τα ψηφιακά μέσα, θα ληφθούν υπόψη για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Στο πλαίσιο των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, οι εθνικές μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις μπορούν επίσης να συμβάλουν στην ενίσχυση των ευρωπαϊκών ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης και των οπτικοακουστικών ψηφιακών ικανοτήτων, μεταξύ άλλων, μέσω πολυεθνικών έργων, όπως οι συμπαραγωγές ευρωπαϊκού περιεχομένου, οι υποδομές ενός χώρου δεδομένων για τα μέσα ενημέρωσης της ΕΕ ή οι επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου για την προώθηση της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής παραγωγής ή διανομής (βλ. δράση 2 παρακάτω).

Σε αυτό το πλαίσιο, όπως περιγράφεται στην ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη για το 2021 που παρουσίασε η Επιτροπή, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν προσοχή σε τομείς που διαδραματίζουν καίριο ρόλο στις δημοκρατίες μας, «αδίδως στον τομέα των μέσων ενημέρωσης, όπου η στήριξη θα πρέπει να παρέχεται κατά τρόπο που σέβεται και προάγει την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης», ενώ θα πρέπει να ξεκινήσει επίσης η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τους μηχανισμούς δημόσιας στήριξης²¹.

ΔΡΑΣΗ 1 — Ευκολότερη πρόσβαση στη στήριξη της ΕΕ

- *Ένα νέο διαδραστικό εργαλείο για την καθοδήγηση των επιχειρήσεων του τομέα των μέσων ενημέρωσης στα διάφορα μέσα στήριξης*

Αφορά: όλες τις επιχειρήσεις του τομέα των μέσων ενημέρωσης της ΕΕ, ανεξάρτητα από το πεδίο δραστηριοτήτων (οπτικοακουστικά μέσα, ειδησεογραφικά μέσα κ.λπ.) και το μέγεθός τους.

Η Επιτροπή θα καταβάλει κάθε προσπάθεια για να διασφαλίσει ότι οι επιχειρήσεις του τομέα των μέσων ενημέρωσης μπορούν να έχουν πρόσβαση σε ευκαιρίες ενωσιακής στήριξης στο πλαίσιο όλων των διαθέσιμων μέσων και προγραμμάτων. Επομένως, η Επιτροπή θα αναπτύξει —σε στενή συνεργασία με την ενιαία πύλη της ΕΕ για ευκαιρίες ενωσιακής χρηματοδότησης²²— ένα νέο, διαδραστικό και εξατομικευμένο εργαλείο για τον τομέα των μέσων ενημέρωσης. Το εργαλείο αυτό θα παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο υποβολής αιτήσεων για τη σχετική ενωσιακή στήριξη, στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, αλλά και μέσω των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

²⁰ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/financial-assistance-eu/funding-mechanisms-and-facilities/sure_el.

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?qid=1600708827568&uri=CELEX:52020DC0575>.

²² <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

Το εργαλείο αυτό θα ομαδοποιεί όλες τις σχετικές ευκαιρίες χρηματοδότησης της ΕΕ για τα οπτικοακουστικά μέσα, καθώς και για τα ειδησεογραφικά μέσα ενημέρωσης. Με μερικά κλικ μόνο, οποιαδήποτε ευρωπαϊκή επιχείρηση μέσων ενημέρωσης — ανεξαρτήτως μεγέθους και τομέα εστίασης— θα καθοδηγείται, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της, προς την καταλληλότερη πηγή στήριξης της ΕΕ. Οι επιχειρήσεις θα μπορούν επίσης να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες προσκλήσεις υποβολής προσφορών, καθώς και για τις δυνατότητες συνδρομής κατά τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων.

Το εργαλείο αυτό θα βασιστεί σε υφιστάμενα εργαλεία και στην προηγούμενη πείρα που έχει αποκτηθεί από το δίκτυο Enterprise Europe Network²³, το οποίο παρέχει στήριξη και καθοδήγηση σε επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων στον τομέα των μέσων ενημέρωσης και στον οπτικοακουστικό τομέα.

ΔΡΑΣΗ 2 — Τόνωση των επενδύσεων στον οπτικοακουστικό κλάδο στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας MEDIA INVEST

- *Μια ειδική πλατφόρμα επενδύσεων με ίδια κεφάλαια για την προώθηση των ευρωπαϊκών στρατηγικών παραγωγής και διανομής στον οπτικοακουστικό κλάδο*
- *Ανάπτυξη διαύλου επενδύσεων μέσω της ανάπτυξης ικανοτήτων για επενδυτές και της επενδυτικής ετοιμότητας για τις επιχειρήσεις*

Αφορά: επιχειρήσεις οπτικοακουστικής παραγωγής και διανομής της ΕΕ

Ο ευρωπαϊκός οπτικοακουστικός κλάδος χαρακτηρίζεται από μεγάλο αριθμό άκρως καινοτόμων και δημιουργικών ανεξάρτητων εταιρειών παραγωγής και διανομής με μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης. Ωστόσο, οι επιχειρήσεις αυτές συχνά δεν διαθέτουν την οικονομική ισχύ ώστε να ανταγωνιστούν σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Παράλληλα, οι Ευρωπαίοι επενδυτές εξακολουθούν να αγνοούν, σε μεγάλο βαθμό, τις δυνατότητες αυτών των επιχειρήσεων. Συχνά συσχετίζουν τις επενδύσεις σε τέτοιου είδους εγχειρήματα με υψηλό κίνδυνο λόγω της έλλειψης ιστορικού επιτυχημένων παραγωγών και της φύσης των περιουσιακών τους στοιχείων, τα οποία είναι κατά κύριο λόγο άυλα.

Σημαντική συμβολή στην αύξηση της πρόσβασης στον δανεισμό πραγματοποιήθηκε μέσω του μηχανισμού εγγυοδοσίας του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα²⁴. Η στήριξη αυτού του είδους θα συνεχιστεί μέσω του προγράμματος InvestEU.

Εντούτοις, υπάρχει επίσης έλλειμμα στη χρηματοδότηση με ίδια κεφάλαια όσον αφορά τον οπτικοακουστικό τομέα, καθώς και άλλους δημιουργικούς τομείς, το οποίο εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 399-648 εκατ. EUR ετησίως²⁵. Για τον λόγο αυτόν, είναι αναγκαία μια νέα πρωτοβουλία για τη στήριξη της χρηματοδότησης με ίδια κεφάλαια, ώστε να ενισχυθεί η ικανότητα ανεξάρτητης οπτικοακουστικής παραγωγής στην Ευρώπη, η οποία θα είναι σε θέση να δημιουργεί ποιοτικά έργα για τη διεθνή αγορά, προερχόμενα από όλα τα μέρη της Ευρώπης. Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις πρέπει να έχουν πρόσβαση στα

²³ <https://een.ec.europa.eu/>.

²⁴ https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/cross-sector/guarantee-facility_en.

²⁵ Ex-ante evaluation of new financial instruments for SMEs, mid-caps and organisations from the cultural and creative sectors, SQW, 2019.

χρηματοδοτικά μέσα ώστε να αυξήσουν την αυτονομία τους και να αξιοποιήσουν τη διανοητική ιδιοκτησία του περιεχομένου που παράγουν.

Η Επιτροπή θα στηρίζει τη δημιουργία μιας ειδικής επενδυτικής πλατφόρμας, η εκκίνηση της οποίας θα πραγματοποιηθεί με κονδύλια τα οποία προέρχονται, μεταξύ άλλων, από το σκέλος MEDIA του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» και το πρόγραμμα InvestEU. Στόχος της θα είναι η κινητοποίηση των ιδιωτών επενδυτών και θα είναι ανοικτή σε συνεργασία με εθνικά αναπτυξιακά ιδρύματα και ενώσεις του κλάδου. Θα παρέχει στήριξη σε επιχειρήσεις οπτικοακουστικών μέσων οι οποίες μπορούν να παράγουν υψηλής ποιότητας έργα για την ευρωπαϊκή και τη διεθνή αγορά, συντονίζοντας την αξιοποίηση και τη διανομή των δικαιωμάτων σε όλες τις επικράτειες.

Η επενδυτική πλατφόρμα θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις οπτικοακουστικών μέσων να επεκταθούν σε διεθνές επίπεδο, ώστε να είναι σε θέση να αναλαμβάνουν μεγαλύτερους κινδύνους, να αναπτύσσουν διαρθρωμένες συνεργασίες με διανομείς ή άλλα μέσα ενημέρωσης, καθώς και να διαχειρίζονται και να αξιοποιούν τους καταλόγους τους. Με τη σειρά τους, οι επιχειρήσεις, χάρη στην ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων τους, θα μπορούν να επενδύσουν σε μεγαλύτερες παραγωγές, οι οποίες θα έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να προσεγγίσουν ευρύτερο κοινό και να επιτύχουν υψηλότερες εισπράξεις.

Στόχος είναι η κινητοποίηση επενδύσεων ύψους 400 εκατ. EUR σε περίοδο 7 ετών, γεγονός το οποίο θα συμβάλλει σημαντικά στη μείωση του ελλείμματος χρηματοδότησης με ίδια κεφάλαια²⁶. Η πλατφόρμα θα μπορούσε επίσης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να συνδυαστεί με τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών, τα οποία χρηματοδοτούνται μέσω του Next Generation EU²⁷.

Η επενδυτική πλατφόρμα θα συμπληρωθεί με δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων για επενδυτές, οι οποίες θα έχουν στόχο τη βελτίωση των γνώσεών τους σχετικά με τις παγκόσμιες αγορές παραγωγής και διανομής και τους σχετικούς κινδύνους, καθώς και την παροχή στοιχείων για την αγορά. Το 2021 θα πραγματοποιηθεί συνέδριο επενδυτών για τη συγκέντρωση και την κινητοποίηση της κοινότητας των επενδυτών.

Επιπλέον, με βάση την πείρα που έχει αποκτηθεί από τον μηχανισμό εγγυοδοσίας του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα, θα προταθούν δράσεις επενδυτικής ετοιμότητας στις επιχειρήσεις οπτικοακουστικών μέσων που ενδιαφέρονται για το συγκεκριμένο είδος επενδύσεων. Οι επιχειρήσεις αυτές θα λάβουν ειδικά προσαρμοσμένη καθοδήγηση με βάση την επιχειρηματική στρατηγική τους για την προσέλκυση επενδυτών και τον εντοπισμό των πλέον ελπιδοφόρων έργων.

---

²⁶ Υπάρχει έλλειμμα στη χρηματοδότηση με ίδια κεφάλαια όσον αφορά τον οπτικοακουστικό τομέα, καθώς και άλλους δημιουργικούς τομείς, το οποίο εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 399-648 εκατ. EUR ετησίως. Πηγή: Ex-ante evaluation of new financial instruments for SMEs, mid-caps and organisations from the cultural and creative sectors, SQW, 2019.

²⁷ Σύμφωνα με την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής για τη θέσπιση Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας COM(2020) 408 final. Το άρθρο 8 της πρότασης ορίζει ότι η στήριξη στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας παρέχεται επιπρόσθετα στη στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο άλλων κονδυλίων και προγραμμάτων της Ένωσης. Το άρθρο 22 ορίζει ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και άλλων ενωσιακών προγραμμάτων.

ΔΡΑΣΗ 3 — «NEWS»: πρωτοβουλία για την ομαδοποίηση δράσεων και τη στήριξη του τομέα των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης

- Βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω δανείων και πιλοτικής πρωτοβουλίας επενδύσεων με ίδια κεφάλαια
- Ανάπτυξη ικανοτήτων των επενδυτών και των μέσων ενημέρωσης
- Στήριξη προς τα ειδησεογραφικά μέσα ενημέρωσης ώστε να εργαστούν για έναν συνεργατικό μετασχηματισμό
- Δημιουργία ευρωπαϊκού φόρουμ ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης

Αφορά: ευρωπαϊκές επιχειρήσεις ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης, δημοσιογράφους και σχετικούς οργανισμούς

Τα ειδησεογραφικά μέσα ενημέρωσης αποτελούν τομέα της οικονομίας αλλά και δημόσιο αγαθό. Για την παραγωγή ανεξάρτητου και αξιόπιστου περιεχομένου, τα ειδησεογραφικά μέσα ενημέρωσης χρειάζονται χρόνο, σταθερότητα και πόρους. Προς τον σκοπό αυτόν, είναι επίσης αναγκαίο να ενισχυθεί η ικανότητα των μέσων ενημέρωσης να αναλύουν και να αποτυπώνουν επιστημονικές πληροφορίες σχετικά με σημαντικά κοινωνικά ζητήματα, όπως η υγεία και η κλιματική αλλαγή. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, ο τομέας των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης αντιμετωπίζει συνεχείς αλλαγές λόγω των εξελισσόμενων μοντέλων εσόδων και της ψηφιακής μετάβασης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, διάφορα μέσα ενημέρωσης —ιδίως αυτά που λειτουργούν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο— αναγκάστηκαν, λόγω των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετώπισαν, να κλείσουν, εκθέτοντας ενδεχομένως τις μικρές αγορές σε «ερήμους ενημέρωσης» («news deserts»). Έχει επίσης σημειωθεί μείωση στον αριθμό ανταποκριτών που αποστέλλονται από τα μέσα ενημέρωσης στο εξωτερικό, γεγονός που μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις όσον αφορά τη σε βάθος ανάλυση και την επαγγελματική πληροφόρηση. Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 ενδέχεται να επιταχύνει αυτές τις τάσεις, ενώ την ίδια στιγμή οι Ευρωπαίοι πολίτες βασίζονται στα ειδησεογραφικά μέσα περισσότερο από ποτέ άλλοτε, όπως προκύπτει από τους αυξανόμενους αριθμούς αναγνωστών και κοινού²⁸.

Η Επιτροπή θα δρομολογήσει την πρωτοβουλία «NEWS» για την ομαδοποίηση των δράσεων και τη στήριξη προς τον τομέα των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης. Στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας θα εξεταστούν σφαιρικά οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κλάδος των ειδησεογραφικών μέσων και θα παρασχεθεί μια συνεκτική απόκριση, με τη συγκέντρωση διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων σε ένα κοινό πλαίσιο. Με αυτόν τον τρόπο θα ενισχυθεί η συνοχή, η προβολή και ο αντίκτυπος των δράσεων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο διαφόρων χρηματοδοτικών ροών, ενώ παράλληλα θα υπάρχει πλήρης σεβασμός της ανεξαρτησίας των μέσων ενημέρωσης.

Η Επιτροπή θα διευκολύνει τη βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση με την τόνωση του δανεισμού καθώς και της χρηματοδότησης με ίδια κεφάλαια:

- Για τα ειδησεογραφικά μέσα ενημέρωσης που αναζητούν ρευστότητα, η πρόσβαση σε δάνεια θα διευκολυνθεί χάρη στη στήριξη της εγγύησης στο

28

https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STAN_DARD/surveyKy/2262.

πλαίσιο του InvestEU, βάσει της αποκτηθείσας πείρας στο πλαίσιο του μηχανισμού εγγυοδοσίας για τον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα, καθώς και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων.

- Όσον αφορά τα ειδησεογραφικά μέσα ενημέρωσης που χρειάζονται επενδύσεις, η Επιτροπή θα θέσει ως στόχο τη θέσπιση ενός πιλοτικού μέσου με βάση ίδια κεφάλαια μέσω του InvestEU, το οποίο θα μπορεί να παρέχει στήριξη, μεταξύ άλλων, στον τομέα των ειδησεογραφικών μέσων με καινοτόμους τρόπους, μέσω συνεπενδύσεων με κονδύλια που προέρχονται από φιλανθρωπικά ιδρύματα, οργανισμούς και άλλους ιδιώτες εταίρους.

Οι δράσεις αυτές θα συμπληρωθούν με υπηρεσίες ανάπτυξης ικανοτήτων, στόχος των οποίων είναι η αύξηση των γνώσεων των επενδυτών και των μέσων σχετικά με την ευρωπαϊκή αγορά ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης, καθώς και η στήριξη της επενδυτικής ετοιμότητας των ευρωπαϊκών μέσων ενημέρωσης, και ιδίως των τοπικών μέσων. Με αυτόν τον τρόπο θα αναπτυχθεί διάλογος και επικοινωνία με δυνητικούς επενδυτές και θα διευκολυνθεί η πραγματοποίηση επενδύσεων.

Επίσης, θα παρασχεθεί ειδική στήριξη υπό τη μορφή επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του διατομεακού σκέλους του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» για συμπράξεις συνεργασίας των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης. Οι επιχορηγήσεις θα στηρίζουν τη δοκιμή νέων επιχειρηματικών μοντέλων, ιδίως για τα τοπικά μέσα ενημέρωσης, με την παροχή συνδρομής στα μέσα ενημέρωσης για την ανάπτυξη των επιχειρηματικών και συντακτικών προτύπων τους, την προώθηση της συνεργατικής και διασυνοριακής δημοσιογραφίας, την κατάρτιση και την κινητικότητα των επαγγελματιών και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Θα διευκολυνθεί η δικτύωση μεταξύ των επιλεγμένων έργων για τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου.

Η Επιτροπή θα προβαίνει σε τακτικές ανταλλαγές με τον κλάδο στο πλαίσιο των εργασιών προς ένα θεματολόγιο καινοτομίας για τα ειδησεογραφικά μέσα ενημέρωσης το οποίο θα μπορέσει να συμβάλει στην ευημερία αυτού του τομέα στην ψηφιακή οικονομία και κοινωνία. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα δημιουργήσει ένα ευρωπαϊκό φόρουμ ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης με στόχο τη συνεργασία με ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών αρχών των μέσων ενημέρωσης, των εκπροσώπων των δημοσιογράφων, των φορέων αυτορύθμισης (συμβουλίων μέσων ενημέρωσης/Τύπου) της κοινωνίας των πολιτών και διεθνών οργανισμών.

3. ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Στόχος της παρούσας ενότητας είναι η ενθάρρυνση της μακροπρόθεσμης ανθεκτικότητας και ανταγωνιστικότητας του ευρωπαϊκού κλάδου μέσων ενημέρωσης, ιδίως ενόψει της διττής ψηφιακής και πράσινης μετάβασης. Αυτό είναι επίσης σημαντικό για τη στήριξη του ζωτικού ρόλου του τομέα για την ικανοποίηση κοινωνικών αναγκών και την προαγωγή των ευρωπαϊκών αξιών.

Όπως και στην περίπτωση πολλών βιομηχανικών τομέων, η τεχνολογία των δεδομένων βρίσκεται στο επίκεντρο του μετασχηματισμού του τομέα των μέσων ενημέρωσης²⁹. Ειδικότερα, τα δεδομένα θέασης σε τομείς στους οποίους οι παγκόσμιοι ανταγωνιστές της Ευρώπης κατέχουν σημαντική θέση —όπως η ανάπτυξη και προώθηση

²⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0066&from=EN>.

εξατομικευμένου περιεχομένου— επιτρέπουν την εφαρμογή νέων επιχειρηματικών μοντέλων με βάση μια πιο άμεση σχέση με τους πελάτες³⁰. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η διαφήμιση, τομέας στον οποίο το διαδίκτυο επικράτησε της τηλεόρασης ως ο κύριος δίαυλος το 2015 και έκτοτε ισχυροποίησε σταδιακά την υπεροχή του. Το 2018 η διαφήμιση στο διαδίκτυο ανήλθε συνολικά σε ποσό άνω των 50 δισ. EUR, ενώ η τηλεοπτική διαφήμιση δεν υπερέβη τα 40 δισ. EUR³¹.

Ταυτόχρονα, εξακολουθεί να αυξάνεται η διαθεσιμότητα των δεδομένων των καταναλωτών παράλληλα με τη χρήση έξυπνων τηλεφώνων. Το ποσοστό αναγνωστών που αποκτούν πρόσβαση σε ειδήσεις μέσω έξυπνων τηλεφώνων αυξήθηκε από 39 % το 2014 σε 48 % το 2020. Η εξέλιξη αυτή προσφέρει νέες δυνατότητες για τη δημιουργία, προώθηση και διανομή περιεχομένου σε μορφές προσαρμοσμένες στις ανάγκες των αναγνωστών.

Σε αυτό το πλαίσιο, η τήρηση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα³² είναι απαραίτητη για την ενίσχυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων στην ψηφιακή εποχή και τη διευκόλυνση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, με την αποσαφήνιση των κανόνων για τις επιχειρήσεις και τους δημόσιους φορείς στο πλαίσιο της ψηφιακής ενιαίας αγοράς.

Ο νεοεμφανιζόμενος τομέας του περιεχομένου εμπύθισης («immersive content») είναι ένας ακόμη τομέας του οποίου το δυναμικό είναι σε μεγάλο βαθμό ανεξερεύνητο, και στο πλαίσιο του οποίου θα μπορούσαν να αναπτυχθούν συνέργειες μεταξύ του τομέα των μέσων ενημέρωσης και άλλων νευραλγικών ευρωπαϊκών κλάδων.

Ο ευρωπαϊκός τομέας των μέσων ενημέρωσης δεν πρέπει να μείνει πίσω όσον αφορά την πράσινη μετάβαση. Για τον λόγο αυτό, σύμφωνα με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας³³—επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση πόρων, αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και μείωση της ρύπανσης— θα θεσπιστούν δράσεις για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του τομέα.

ΔΡΑΣΗ 4 — Αξιοποίηση της καινοτομίας μέσω ενός ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων για τα μέσα ενημέρωσης και ενθάρρυνση νέων επιχειρηματικών μοντέλων

- Δημιουργία χώρου δεδομένων για τα μέσα ενημέρωσης για τη στήριξη των επιχειρήσεων του τομέα των μέσων ενημέρωσης όσον αφορά την ανταλλαγή δεδομένων και την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων
- *European Media Outlook* (Προοπτικές των ευρωπαϊκών μέσων ενημέρωσης): έκθεση για την ανάλυση των τάσεων στα μέσα ενημέρωσης

Αφορά: Ευρωπαίους εκδότες, ευρωπαϊκούς τηλεοπτικούς οργανισμούς, ραδιοφωνικούς σταθμούς, διαφημιστικές εταιρείες, ΜΜΕ του τομέα των μέσων ενημέρωσης, φορείς παροχής τεχνολογίας, νεοφυείς επιχειρήσεις τεχνολογίας και περιεχομένου, δημιουργούς περιεχομένου, παραγωγούς, διανομείς

³⁰ https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2020-06/DNR_2020_FINAL.pdf.

³¹ Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο του Οπτικοακουστικού τομέα.

³² https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-protection-eu_el.

³³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_el.

Προκειμένου να γίνουν περισσότερο καινοτόμες και ανταγωνιστικές, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις του τομέα των μέσων ενημέρωσης θα πρέπει να διαθέτουν ενισχυμένες δυνατότητες δράσης, ώστε να λαμβάνουν καλύτερες αποφάσεις και να εφαρμόζουν πιο προηγμένες λύσεις βάσει των γνώσεων που αντλούνται από δεδομένα. Η Επιτροπή σχεδιάζει να επιτύχει αυτόν τον στόχο υποστηρίζοντας τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού «χώρου δεδομένων για τα μέσα ενημέρωσης». Η πρωτοβουλία αυτή βασίζεται στην ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα³⁴ και θα υλοποιηθεί σε πλαίσιο πλήρους τήρησης της νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων.

Οι χώροι δεδομένων μπορούν να αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο συνεργάζονται οι δημιουργοί, οι παραγωγοί και οι διανομείς. Περιέχουν σχετικά δεδομένα μέσω ενημέρωσης, όπως δεδομένα περιεχομένου, δεδομένα θέασης και μεταδεδομένα περιεχομένου, καθώς και άλλα είδη δεδομένων σχετικά με τις συμπεριφορές των χρηστών, τα οποία μπορεί να είναι χρήσιμα για τη δημιουργία περιεχομένου που είναι καλύτερα προσαρμοσμένο στις ανάγκες του καταναλωτή και την αποδοτικότερη διανομή του.

Η πρωτοβουλία για τον χώρο δεδομένων των μέσων ενημέρωσης, η οποία χρηματοδοτείται μέσω των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» (DEP), θα στηρίξει τους εκδότες Τύπου, τους τηλεοπτικούς οργανισμούς και άλλες επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και φορείς παροχής τεχνολογίας για τη δημιουργία ενός χώρου δεδομένων αποκλειστικά για τις εφαρμογές των μέσων ενημέρωσης. Το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» θα διευκολύνει την ανάπτυξη των υποδομών δεδομένων και τον καθορισμό μιας στρατηγικής για τη διαλειτουργικότητα των δεδομένων. Επίσης, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα και τη νέα οριζόντια πρωτοβουλία για τη διακυβέρνηση των δεδομένων³⁵, θα ενσωματώσει εργαλεία προηγμένης τεχνολογίας και υπηρεσίες που είναι απαραίτητα για τη διαχείριση και την επεξεργασία των δεδομένων, θα καθορίσει τους όρους ανταλλαγής και χρήσης των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων διανοητικής ιδιοκτησίας, προστασίας των δεδομένων και του απορρήτου και των κανόνων ανταγωνισμού. Η πρωτοβουλία θα διαμορφωθεί λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων της ευρείας κοινότητας ενδιαφερόμενων μερών.

Οι υποδομές δεδομένων θα πρέπει να είναι διαθέσιμες τόσο στα δημόσια μέσα ενημέρωσης όσο και στους εμπορικούς φορείς εκμετάλλευσης μέσω ενημέρωσης, ανεξαρτήτως μεγέθους, νεοφυών ή κατεστημένων φορέων. Για παράδειγμα, διάφοροι εκδότες στον τομέα των ειδησεογραφικών μέσων στην ΕΕ θα μπορούσαν, με τρόπο που ευνοεί τον ανταγωνισμό και τηρώντας τους κανόνες προστασίας των δεδομένων, να συγκεντρώσουν το περιεχόμενό και τα δεδομένα πελατών τους για την παραγωγή ειδήσεων που στοχεύουν στο δικό τους εθνικό κοινό, με αυτόματη μετάφραση του σχετικού περιεχομένου στην εκάστοτε γλώσσα. Αυτός ο χώρος δεδομένων θα μπορούσε επίσης να παρέχει πολύτιμες πληροφορίες σε υπηρεσίες που αποβλέπουν στην αύξηση της ευρεσιμότητας περιεχομένου μέσω ενημέρωσης (ειδησεογραφικό περιεχόμενο και περιεχόμενο ψυχαγωγίας) σε διασυνοριακό επίπεδο, καθώς και στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε υπολογιστικούς πόρους για τις ΜΜΕ του δημιουργικού τομέα. Επίσης, θα μπορούσε να επιτρέψει την αξιοποίηση συνεργειών με σύνολα δεδομένων που παράγονται από άλλους δημιουργικούς κλάδους (π.χ. χώρους δεδομένων για την

³⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_el.

³⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_20_2102.

πολιτιστική κληρονομιά) και βιομηχανικούς κλάδους (π.χ. λιανικό εμπόριο, αυτοκινητοβιομηχανία).

Επιπλέον, το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» θα στηρίξει καινοτόμες εφαρμογές και τεχνολογίες στον τομέα των μέσων ενημέρωσης. Η πραγματοποίηση επενδύσεων σε συνιστώσες μέσων ενημέρωσης αρθρωτής και ανοικτού κώδικα υποδομής θα μπορούσε να διευκολύνει την εμφάνιση νέων επιχειρηματικών μοντέλων και την εφαρμογή τους από παραδοσιακά και νέα μέσα ενημέρωσης, με αποτέλεσμα να βελτιωθεί η πρόσβαση των πολιτών σε πληροφορίες προερχόμενες από διάφορες πηγές.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να ενισχύσει τη βάση των γνώσεών της και να διαμορφώσει μελλοντικές πρωτοβουλίες πολιτικής, θα μεριμνήσει για την εκπόνηση, ανά διετία, έκθεσης με τίτλο «Media Industry Outlook» («Προοπτικές του κλάδου των μέσων ενημέρωσης»). Η έκθεση αυτή θα διερευνά τις τάσεις στα μέσα ενημέρωσης — από την τεχνολογική πρόοδο έως αναδυόμενες τάσεις στην παραγωγή και την κατανάλωση— και θα αναλύει τις δυνητικές επιπτώσεις τους στην ευρωπαϊκή αγορά μέσων ενημέρωσης και στα ευρωπαϊκά επιχειρηματικά μοντέλα.

ΔΡΑΣΗ 5 — Προώθηση ενός βιομηχανικού συνασπισμού εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας (VR/AR)

- *Βιομηχανικός συνασπισμός εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας για την τόνωση της συνεργασίας μεταξύ των βιομηχανικών κλάδων και τη διασφάλιση της ευρωπαϊκής πρωτοπορίας*
- *Δημιουργία εργαστηρίου μέσων ενημέρωσης εικονικής πραγματικότητας (VR) επικεντρωμένου σε έργα για τη διερεύνηση νέων τρόπων αφήγησης και αλληλεπίδρασης*

Αφορά: ευρωπαϊκές επιχειρήσεις εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας και επαγγελματίες και βιομηχανίες που χρησιμοποιούν εφαρμογές εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας

Οι τεχνολογίες εμπύθισης και το υψηλής ποιότητας περιεχόμενο επιτρέπουν τη δημιουργία νέων εφαρμογών και περιπτώσεων χρήσης, καθώς και νέων τρόπων επικοινωνίας με το κοινό. Οι τεχνολογίες εμπύθισης δημιουργούν πιο ελκυστικές και συναρπαστικές εμπειρίες σε διάφορους τομείς, όπως οι τομείς των μέσων ενημέρωσης, της ψυχαγωγίας, του πολιτισμού, της υγειονομικής περίθαλψης, της σχεδίασης, της αρχιτεκτονικής, της μεταποίησης, της εκπαίδευσης, του τουρισμού, της μόδας, της κατάρτισης και των αγορών στα καταστήματα λιανικού εμπορίου.

Έως το 2030 η εικονική (VR) και η ενισχυμένη πραγματικότητα (AR) έχουν τη δυνατότητα να προσθέσουν περίπου 1,3 τρισ. EUR στην παγκόσμια οικονομία, έναντι 39 δισ. EUR το 2019³⁶.

Μολονότι οι περισσότεροι σημαντικοί παράγοντες βρίσκονται επί του παρόντος στην Ασία και στις ΗΠΑ, η Ευρώπη έχει επίσης πολλές δυνατότητες να αποκτήσει ηγετική θέση στην αγορά σε αυτήν την τεχνολογία³⁷. Από τη δεκαετία του 1990 τα ερευνητικά

³⁶ <https://www.pwccn.com/en/tmt/economic-impact-of-vr-ar.pdf>.

³⁷ https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/vr_ecosystem_eu_report_0.pdf.

κονδύλια της ΕΕ έχουν στηρίξει πάνω από 450 έργα επικεντρωμένα ειδικά στην εικονική και την ενισχυμένη πραγματικότητα, συνολικού ύψους άνω του 1 δισ. EUR.

Η Ευρώπη έχει ένα ιδιαίτερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα όσον αφορά το περιεχόμενο, χάρη στην ευρεία πολιτιστική της πολυμορφία: Κορυφαίοι πολιτιστικοί παράγοντες, όπως το ARTE, το φεστιβάλ κινηματογράφου της Βενετίας και το εθνικό κέντρο κινηματογράφου της Γαλλίας (Centre National du Cinema) συμμετέχουν ενεργά στη διερεύνηση και την υποστήριξη του δυναμικού της εικονικής πραγματικότητας. Η Ευρώπη διαθέτει επίσης εργαζομένους υψηλής ειδίκευσης με ικανότητες στον τομέα της τρισδιάστατης μοντελοποίησης και της δημιουργίας περιεχομένου που παράγεται από υπολογιστή (CG) για τη βιομηχανία τυχερών παιχνιδιών και τα κινούμενα σχέδια εικονικής πραγματικότητας.

Με βάση τη δημιουργικότητα και την ισχυρή ερευνητική βάση της Ευρώπης, το περιεχόμενο, οι τεχνικές λύσεις και οι εφαρμογές εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας έχουν τη δυνατότητα να ενεργοποιήσουν την καινοτομία σε άλλους κλάδους της βιομηχανίας, όπως οι μεταποιητικές βιομηχανίες, βελτιώνοντας την ανάπτυξη προϊόντων και τις διεργασίες. Εξάλλου, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση του μετασχηματισμού του τομέα του τουρισμού και στη διευκόλυνση των δημιουργικών κλάδων, όπως η μόδα και η αρχιτεκτονική, να αναπτύξουν νέα επιχειρηματικά μοντέλα, να αυξήσουν την αποδοτικότητα της παραγωγής με τη μείωση των αποβλήτων και να βελτιώσουν την εμπειρία των καταναλωτών.

Εντούτοις, ο ευρωπαϊκός τομέας εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας πάσχει από κατακερματισμό σε επίπεδο τομέων, φορέων και εφαρμογών. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προτείνει να δημιουργηθεί συνασπισμός εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας με στόχο την τόνωση της συνεργασίας και τη γόνιμη αλληλεπίδραση μεταξύ των κλάδων αυτών, καθώς και τη διασφάλιση της ευρωπαϊκής πρωτοπορίας σε αυτήν την κρίσιμη, αναπτυσσόμενη αγορά. Ο συνασπισμός εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας θα παρέχει μια βάση για τη δημιουργία συνεργειών, με την προώθηση κοινών δράσεων και δεσμεύσεων.

Ο συνασπισμός θα βασιστεί σε ευρεία, διατομεακή προσέγγιση με τη συμμετοχή βιομηχανιών, φορέων παροχής τεχνολογίας και φορέων των δημιουργικών κλάδων. Ο συνασπισμός θα αντικατοπτρίζει αυτήν την ποικιλία δεξιοτήτων και θα αποτελείται από εξέχοντες παράγοντες προερχόμενους από διάφορους τομείς, από την παραγωγή και τη διανομή περιεχομένου έως τη διάθεση τεχνολογίας, καθώς και την καινοτομία και την επιχειρηματική ανάπτυξη. Τα μέλη του θα περιλαμβάνουν εκπροσώπους των εθνικών ή περιφερειακών ενώσεων εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας και διάφορους εκπροσώπους του κλάδου, οι οποίοι θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την ευρύτερη χρήση τεχνολογιών εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας για τη δημιουργία και τη χρήση περιεχομένου.

Ο συνασπισμός θα παρουσιάσει, έως το τέλος του 2021, στρατηγικό έγγραφο στο οποίο θα καθορίζονται α) ο βαθμός στον οποίο εφαρμόζονται η εικονική και η ενισχυμένη πραγματικότητα στον τομέα των μέσων ενημέρωσης· β) οι στόχοι για τη βέλτιστη εφαρμογή της εικονικής και της ενισχυμένης πραγματικότητας στον τομέα των μέσων ενημέρωσης οι οποίοι πρέπει να έχουν επιτευχθεί έως το 2026· γ) συγκεκριμένες δεσμεύσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο κλάδος θα συμβάλει στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Θα δημιουργηθεί επίσης ένα εργαστήριο μέσων ενημέρωσης εικονικής πραγματικότητας για τη στήριξη της δημιουργικής συνεργασίας σε έργα για τη διερεύνηση νέων τρόπων

αφήγησης και αλληλεπίδρασης, μέσω της εικονικής και της ενισχυμένης πραγματικότητας. Το εργαστήριο θα καταστήσει δυνατή τη συνεργασία και την αμοιβαία μάθηση μεταξύ ανθρώπων που εκπροσωπούν ευρύ φάσμα επαγγελματικών ομάδων (δημοσιογράφων, σκηνοθετών, σχεδιαστών παιχνιδιών, προγραμματιστών, ερευνητών). Τα χρηματοδοτούμενα έργα θα επικεντρώνονται στο περιεχόμενο για τους τομείς της ψυχαγωγίας, του πολιτισμού και των ειδήσεων, καθώς και σε εφαρμογές εικονικής πραγματικότητας σε άλλους κλάδους, όπως ο τουρισμός, και σε τομείς όπως η εκπαίδευση.

ΔΡΑΣΗ 6 — Προς έναν κλιματικά ουδέτερο οπτικοακουστικό τομέα

- *Διαρθρωμένη ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών με τον κλάδο και τους (υπο)εθνικούς φορείς χρηματοδότησης ταινιών και οπτικοακουστικών μέσων*

Αφορά: ευρωπαϊκές επιχειρήσεις οπτικοακουστικών μέσων και επαγγελματίες του οπτικοακουστικού τομέα

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τομέα των μέσων ενημέρωσης στην ΕΕ είναι σημαντικές. Σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές βιομηχανίες, οι εκπομπές CO₂ αυτής της βιομηχανίας στην Ευρώπη αυξάνονται συνεχώς, μεταξύ άλλων και λόγω της διαρκούς αύξησης της κατανάλωσης στον τομέα των μέσων ενημέρωσης, ιδίως μέσω των πλατφορμών μετάδοσης συνεχούς ροής.

Στον οπτικοακουστικό τομέα, οι εκτιμήσεις κυμαίνονται από 35 MtCO₂e (μετρικούς τόνους ισοδύναμου διοξειδίου του άνθρακα) για ένα επεισόδιο τηλεοπτικής σειράς έως 1000 MtCO₂e για μια ταινία μεγάλου μήκους³⁸. Μια ευρωπαϊκή ταινία μεγάλου μήκους παράγει κατά μέσο όρο 192 τόνους CO₂. Οι μεγάλες διεθνείς παραγωγές (ή συμπαραγωγές) μπορούν να έχουν πολύ μεγαλύτερο αντίκτυπο, με την εκπομπή να ανέρχεται σε αρκετές χιλιάδες τόνους CO₂.

Σύμφωνα με τον στόχο της ΕΕ για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με τον κλάδο και τα (υπο)εθνικά ταμεία κινηματογράφου και οπτικοακουστικών μέσων με στόχο την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών³⁹ και την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τα κοινά εργαλεία και τα οικολογικά πρότυπα. Οι επιγραμμικές πλατφόρμες μετάδοσης συνεχούς ροής —των οποίων το μερίδιο στο αποτύπωμα άνθρακα αυξάνεται λόγω της αύξησης της κατανάλωσης— θα κληθούν επίσης να παρουσιάσουν τις δικές τους ιδέες και πρωτοβουλίες.

Η Επιτροπή θα εργαστεί για την εκπόνηση οδηγού ορθών πρακτικών για την «πράσινη» παραγωγή και παροχή υπηρεσιών. Η προσέγγιση θα είναι σταδιακή, με στόχο την ευαισθητοποίηση του κλάδου σε πιο βιώσιμες λύσεις και την ενθάρρυνσή του ώστε να αρχίσει να τις υλοποιεί. Θα συμπληρώσει τις δράσεις της Επιτροπής στο πλαίσιο της

³⁸ Greening the European Audiovisual Industry — The Best Strategies and their costs (θα δημοσιευτεί το 2021).

³⁹ Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα, το οποίο θα δρομολογηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2020, θα αποτελέσει μια από τις σχετικές πηγές ορθών πρακτικών και μια πλατφόρμα συνεργασίας.

ψηφιακής στρατηγικής⁴⁰ για να καταστούν οι υποδομές, όπως τα κέντρα δεδομένων και τα δίκτυα τηλεπικοινωνιών, κλιματικά ουδέτερες, ενεργειακά αποδοτικές και βιώσιμες.

4. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΔΡΑΣΗΣ

Πρωταγωνιστές της «ψηφιακής δεκαετίας» θα πρέπει να είναι οι Ευρωπαίοι. Η πρόσφατη ευρωπαϊκή νομοθεσία —όπως η αναθεωρημένη οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων και η μεταρρύθμιση της νομοθεσίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας— συμβάλλει στην εξασφάλιση αυξημένης ευθύνης όλων των παραγόντων των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων των επιγραμμικών πλατφορμών, για την προστασία των ευάλωτων ομάδων χρηστών μέσων ενημέρωσης, ιδίως των ανηλίκων. Επίσης ενισχύει τα δικαιώματα των Ευρωπαίων δημιουργών.

Με βάση αυτό το στέρεο κανονιστικό περιβάλλον, η παρούσα ενότητα καθορίζει πρωτοβουλίες οι οποίες θα δώσουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις μέσων ενημέρωσης και στα ταλέντα να ευημερήσουν στις ευρωπαϊκές και παγκόσμιες αγορές. Οι πρωτοβουλίες αυτές λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη των πολιτών να είναι σε θέση να εντοπίζουν και να επιλέγουν πολύμορφο ποιοτικό περιεχόμενο στο διαδίκτυο και να πλοηγούνται απρόσκοπτα και αποτελεσματικά μέσα σε αυτό το σύγχρονο περιβάλλον των μέσων ενημέρωσης.

Μολονότι θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους νέους της Ευρώπης, θα δοθούν δυνατότητες δράσης σε όλους τους Ευρωπαίους, ανεξαρτήτως προέλευσης και γενιάς —καθώς και στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας— ώστε να γίνουν ενεργοί χρήστες που προσεγγίζουν με κριτικό πνεύμα το περιεχόμενο των μέσων ενημέρωσης.

ΔΡΑΣΗ 7 — Προς μια ευρύτερη διαθεσιμότητα οπτικοακουστικού περιεχομένου σε ολόκληρη την ΕΕ

- *Έναρξη διαλόγου με τον οπτικοακουστικό κλάδο ώστε να συμφωνηθούν συγκεκριμένα μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης σε οπτικοακουστικό περιεχόμενο και της διαθεσιμότητάς του σε διασυνοριακό επίπεδο σε ολόκληρη την ΕΕ*

Αφορά: τον οπτικοακουστικό κλάδο (παραγωγούς, τηλεοπτικούς οργανισμούς, υπηρεσίες βίντεο κατά παραγγελία, διανομείς κ.λπ.), οργανώσεις καταναλωτών και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι εθνικοί φορείς χρηματοδότησης ταινιών

Στο πλαίσιο της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19, η οικιακή επιγραμμική χρήση οπτικοακουστικών υπηρεσιών αυξήθηκε εκθετικά, παράλληλα με την προθυμία των νοικοκυριών να επενδύσουν σε τεχνολογίες οικιακής ψυχαγωγίας⁴¹. Η κρίση προσφέρει στον κλάδο την ευκαιρία να προσεγγίσει ένα ευρύτερο κοινό στο διαδίκτυο. Ο

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/content/european-digital-strategy>

⁴¹ Σύμφωνα με την έκθεση της Pwc με τίτλο «Global Entertainment & Media Outlook 2020-2024», ως αποτέλεσμα της κρίσης της νόσου COVID-19, τα έσοδα από τις συνδρομητικές υπηρεσίες βίντεο κατά παραγγελία αναμένεται να υπερβούν τις εισπράξεις στα ταμεία το 2020 και προβλέπεται να αυξηθούν περαιτέρω κατά την επόμενη πενταετία, υπερβαίνοντας το διπλάσιο των εισπράξεων στα ταμεία για το 2024. Ταυτόχρονα, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών των υπηρεσιών μετάδοσης συνεχούς ροής αυξήθηκε κατά 26 % το 2020.

πρόσφατος κανονισμός για τη φορητότητα περιεχομένου⁴² επιτρέπει στους Ευρωπαίους να ταξιδεύουν σε ολόκληρη την ΕΕ με το περιεχόμενο που αγόρασαν ή στο οποίο είναι συνδρομητές και έχει ήδη αποφέρει πρακτικά οφέλη⁴³.

Όσον αφορά τη διαθεσιμότητα οπτικοακουστικού περιεχομένου στο διαδίκτυο, θα μπορούσε να αυξηθεί σημαντικά: η έκθεση για την επανεξέταση του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό⁴⁴ καταδεικνύει σημαντικές διαφορές μεταξύ των οπτικοακουστικών καταλόγων στα διάφορα κράτη μέλη. Κατά μέσο όρο, μόλις το 14 % των ταινιών είναι διαθέσιμο μέσω των υπηρεσιών βίντεο κατά παραγγελία του συνόλου των κρατών μελών⁴⁵.

Από πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρόμετρου προκύπτει ότι πάνω από το ένα τρίτο των χρηστών του διαδικτύου ενδιαφέρονται να αποκτήσουν πρόσβαση σε οπτικοακουστικό περιεχόμενο σε διασυνοριακό επίπεδο⁴⁶. Τα πορίσματα αυτά επιβεβαιώνονται από τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου του Οπτικοακουστικού τομέα, σύμφωνα με τα οποία, κατά μέσο όρο, οι ευρωπαϊκές ταινίες δεν διατίθενται σε περισσότερες από τρεις χώρες της ΕΕ27 μέσω πλατφορμών διάθεσης βίντεο κατά παραγγελία⁴⁷. Αυτό καταδεικνύει ότι υπάρχει ένας θησαυρός αναξιοποίητου δυναμικού και πολυμορφίας από τον οποίο μπορούν να επωφεληθούν οι Ευρωπαίοι.

Ο οπτικοακουστικός κλάδος θα πρέπει να είναι σε θέση να αποκομίζει οφέλη από το γεγονός ότι η Ευρώπη αποτελεί την εγχώρια αγορά του και να αξιοποιεί τις νέες καταναλωτικές τάσεις, αυξάνοντας τον αριθμό των έργων που διατίθενται στο διαδίκτυο σε διάφορα κράτη μέλη.

Προκειμένου να στηρίξει τον οπτικοακουστικό κλάδο στο πλαίσιο αυτού του μετασχηματισμού, η Επιτροπή προτίθεται να ξεκινήσει διάλογο με αυτόν τον κλάδο. Ο διάλογος αυτός θα συμβάλλει στην επίτευξη συμφωνίας σχετικά με συγκεκριμένα μέτρα

---

⁴² Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1128 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, για τη διασυνοριακή φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου στην εσωτερική αγορά.

⁴³ Οι Ευρωπαίοι οι οποίοι ταξιδεύουν συχνά επιβεβαιώνουν τη σημασία αυτών των κανόνων για τα ταξίδια τους. Περίπου το ήμισυ (49 %) των Ευρωπαίων, οι οποίοι έχουν δωρεάν συνδρομή ή συνδρομή έναντι πληρωμής σε υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου και έχουν ταξιδέψει στην ΕΕ, έχουν επιχειρήσει να αποκτήσουν πρόσβαση στο εν λόγω περιεχόμενο κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους σε άλλη χώρα της ΕΕ. Ευρωβαρόμετρο 2019 477α με θέμα «Accessing content online and cross-border portability of online content services — survey on cross-border portability» (Πρόσβαση σε επιγραμμικό περιεχόμενο και διασυνοριακή φορητότητα των υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου — έρευνα για τη διασυνοριακή φορητότητα).

⁴⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών για την πρώτη βραχυπρόθεσμη επανεξέταση του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό. Διατίθεται στην ακόλουθη διεύθυνση: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/commission-publishes-its-short-term-review-geo-blocking-regulation>

⁴⁵ Υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανά χώρα, δεδομένου ότι, για παράδειγμα, οι θεατές στην Ελλάδα έχουν πρόσβαση μόνο στο 1,3 % των ταινιών που είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο στην ΕΕ, ενώ οι θεατές στη Γερμανία έχουν πρόσβαση στο 43,1 %. Πηγή: Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για την πρώτη βραχυπρόθεσμη επανεξέταση του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό.

⁴⁶ Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 477β (2019).

⁴⁷ Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο του Οπτικοακουστικού τομέα, έκθεση με τίτλο «Film and TV content in VOD catalogues 2020 Edition».

για τη βελτίωση της πρόσβασης σε οπτικοακουστικό περιεχόμενο και της διαθεσιμότητάς του σε διασυννοριακό επίπεδο, ως συνέχεια της επανεξέτασης του κανονισμού για τον γεωγραφικό αποκλεισμό. Κατά αυτόν τον τρόπο, ο κλάδος θα μπορέσει να επεκταθεί και να προσεγγίσει νέο κοινό, ενώ οι Ευρωπαίοι πολίτες θα επωφεληθούν από το ευρύτερο φάσμα επιλογών που θα τους παρασχεθεί.

Στον διάλογο θα συμμετάσχουν εκπρόσωποι του οπτικοακουστικού κλάδου (παραγωγοί, τηλεοπτικοί οργανισμοί, υπηρεσίες διάθεσης βίντεο κατά παραγγελία, διανομείς κ.λπ.), οργανώσεις καταναλωτών και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι εθνικοί φορείς χρηματοδότησης ταινιών, και θα διεξαχθεί εντός του 2021. Στο πλαίσιο του διαλόγου θα καθοριστούν πιθανοί ειδικοί στόχοι για την αύξηση της κυκλοφορίας οπτικοακουστικών έργων σε ολόκληρη την ΕΕ, καθώς και τρόποι για την επίτευξή τους.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των ειδικών στόχων, σε συνεργασία με τον οπτικοακουστικό τομέα, και θα αποφασίσει σχετικά με περαιτέρω ενέργειες, αξιολογώντας διάφορες επιλογές, συμπεριλαμβανομένης της νομοθετικής παρέμβασης.

Παράλληλα, οι κινηματογράφοι θα πρέπει να εξακολουθήσουν να αποτελούν πολιτιστικούς χώρους που προσφέρουν αυξημένες ευκαιρίες για κοινωνική αλληλεπίδραση. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα διερευνήσει, μέσω του σκέλους MEDIA του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη», τρόπους για να ενθαρρύνει τους κινηματογράφους να βελτιώσουν περαιτέρω την εμπειρία των κινηματογραφοφίλων.

ΔΡΑΣΗ 8 — Προώθηση των ταλέντων στον τομέα των ευρωπαϊκών μέσων ενημέρωσης

- *Νέα προγράμματα καθοδήγησης για τα ευρωπαϊκά ταλέντα στον τομέα των μέσων ενημέρωσης*
- *Εντατικά προγράμματα πρακτικής κατάρτισης («boot-camps») στο πλαίσιο του υποπρογράμματος MEDIA για νέους επαγγελματίες στον τομέα των μέσων ενημέρωσης*
- *Εκστρατεία για την πολυμορφία μπροστά και πίσω από την κάμερα.*
- *Πύλη για πρόσβαση στην αγορά με τη στήριξη του υποπρογράμματος MEDIA («MEDIA market gateway») για την αναζήτηση των πλέον ελπιδοφόρων ευρωπαϊκών νεοφυών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των μέσων ενημέρωσης και για τη διευκόλυνση της ανάπτυξής τους*
- *Εργαστήρια δημιουργικής καινοτομίας ανοικτά σε νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις*

Αφορά: Ευρωπαίους επαγγελματίες στον οπτικοακουστικό τομέα, καινοτόμες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις μέσων ενημέρωσης (από τον οπτικοακουστικό τομέα αλλά και πέρα από αυτόν)

Τα ταλέντα του κλάδου των μέσων ενημέρωσης, ανεξαρτήτως τομέα και τόπου εγκατάστασής τους στην Ευρώπη, αποτελούν τον πυρήνα της ανταγωνιστικότητάς του κλάδου.

Ωστόσο, ορισμένα επαγγέλματα εξακολουθούν να θεωρούνται απρόσιτα από διάφορες κοινωνικές ομάδες. Αυτό δείχνει, για παράδειγμα, η υποεκπροσώπηση των γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων στην οπτικοακουστική βιομηχανία⁴⁸.

Η Επιτροπή θα ενσωματώσει τις πρακτικές καθοδήγησης οι οποίες έχουν αποδειχθεί εξαιρετικά επιτυχείς στο πλαίσιο των προγραμμάτων κατάρτισης για τον οπτικοακουστικό τομέα, τα οποία υποστηρίζονται τα τελευταία χρόνια μέσω του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη — MEDIA»⁴⁹. Τα εν λόγω προγράμματα καθοδήγησης θα αναπτυχθούν σε διάφορες μορφές, με την αξιοποίηση του συνόλου των δημιουργικών και επιχειρηματικών ευκαιριών που προσφέρουν οι ψηφιακές τεχνολογίες.

Επιπλέον, θα ξεκινήσει εκστρατεία επικοινωνίας για την προώθηση της πολυμορφίας, όχι μόνο μπροστά αλλά και πίσω από την κάμερα, προκειμένου να ενισχυθεί η διαφοροποιημένη εκπροσώπηση και να προστεθούν νέες ιδέες, ιστορίες και φωνές. Η εκστρατεία θα στηρίξει την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025»⁵⁰, καθώς και τη στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ⁵¹ και το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά⁵².

Η ανάδειξη προτύπων που αποτελούν πηγή έμπνευσης είναι ένα σημαντικό βήμα για την προώθηση της πρόσβασης σε αυτά τα επαγγέλματα, μέσω πολλών διαφορετικών προφίλ. Ως εκ τούτου, στόχος της εκστρατείας θα είναι η προβολή Ευρωπαίων επαγγελματιών, ώστε να προωθηθεί ευρύ φάσμα επαγγελματιών και να ενθαρρυνθούν οι γυναίκες και οι μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες, όπως τα άτομα με αναπηρία ή τα άτομα με καταγωγή από φυλετικές ή εθνοτικές μειονότητες, να εξετάσουν το ενδεχόμενο να ακολουθήσουν μία τέτοια σταδιοδρομία.

Επίσης, οι πρωτοβουλίες ανάπτυξης δεξιοτήτων θα ενισχυθούν στο πλαίσιο του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη», με τη διοργάνωση εντατικών προγραμμάτων κατάρτισης [προγραμμάτων ταχείας πρακτικής κατάρτισης «boot-camps») στο πλαίσιο του υποπρογράμματος MEDIA], στα οποία νέα ταλέντα στον τομέα των μέσων ενημέρωσης, από ολόκληρη την Ευρώπη, θα μπορούν να αποκτήσουν πρακτική πείρα σε τομείς όπως καινοτόμοι τρόποι αφήγησης, νέα επιχειρηματικά μοντέλα, νέες τεχνολογίες στο στάδιο μετά την παραγωγή, καθώς και δεξιότητες για την παροχή προσβάσιμου περιεχομένου.

---

⁴⁸ Σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των φύλων 2020-2025, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να στηρίζει έργα που προωθούν την ισότητα των φύλων στο πλαίσιο του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη», όπως, μεταξύ άλλων, η δράση «Η μουσική κινεί την Ευρώπη», και θα παρουσιάσει μια στρατηγική για την ισότητα των φύλων στην οπτικοακουστική βιομηχανία στο πλαίσιο του επόμενου υποπρογράμματος MEDIA, παρέχοντας, παράλληλα, χρηματοδοτική στήριξη, διαρθρωμένο διάλογο, καθοδήγηση και κατάρτιση για γυναίκες σκηνοθέτες, παραγωγούς και σεναριογράφους.

⁴⁹ https://eacea.ec.europa.eu/creative-europe/actions/media/training_en.

⁵⁰ https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-anti-racism-action-plan-2020-2025_el.

⁵¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_20_2068

⁵² https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/roma-eu/roma-equality-inclusion-and-participation-eu_el

Το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη — MEDIA» θα συνενωθεί και με άλλες πρωτοβουλίες —όπως οι δράσεις συντονισμού και στήριξης των «Innovation Radar»⁵³, «Startup Europe»⁵⁴ και «Media Motor Europe»⁵⁵— με στόχο την αναζήτηση των πλέον ελπιδοφόρων ευρωπαϊκών νεοφυών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο περιβάλλον των μέσων ενημέρωσης. Προς τον σκοπό αυτό, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Startup Europe» θα δημοσιευτεί πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος η οποία θα απευθύνεται στις δημιουργικές κοινότητες και τις κοινότητες τεχνολογίας μέσω ενημέρωσης, με στόχο τη χαρτογράφηση ελπιδοφόρων επιχειρήσεων.

Το σκέλος MEDIA του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» θα προσφέρει γόνιμο έδαφος σε αυτές τις επιχειρήσεις και θα τις βοηθήσει να αναπτυχθούν σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο οπτικοακουστικό τομέα. Οι επιχειρήσεις αυτές θα μπορέσουν να επωφεληθούν από την ενισχυμένη πρόσβαση στη στήριξη της αγοράς από το σκέλος MEDIA του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» μέσω της επονομαζόμενης «MEDIA Market Gateway» (πύλη για την πρόσβαση στην αγορά με τη στήριξη του υποπρογράμματος MEDIA). Το εν λόγω πλαίσιο θα περιλαμβάνει ενεργή προετοιμασία, καθώς και παροχή συμβουλών και καθοδήγηση σχετικά με τις τάσεις της αγοράς και τη θέση στην αγορά, επιχειρηματικά σχέδια, στρατηγικές εμπορίας, ώστε να αξιοποιηθεί στο έπακρο μια συνδυασμένη φυσική/εικονική παρουσία στις σημαντικότερες παγκόσμιες αγορές των μέσων ενημέρωσης (Berlinale, φεστιβάλ Καννών, Βενετίας, GamesCom, VR Days κ.λπ.) με ευρωπαϊκή σφραγίδα.

Οι νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν σε δημιουργικά εργαστήρια καινοτομίας, μια νέα πρωτοβουλία στο πλαίσιο του διατομεακού σκέλους του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη». Στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας, ο τομέας των μέσων ενημέρωσης θα έρθει σε επαφή με άλλους δημιουργικούς τομείς (π.χ. τον τομέα της μουσικής, των εκδόσεων) και θα επιτραπεί ο πειραματισμός με την τεχνολογία των δεδομένων, την τεχνολογία εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας και άλλες τεχνολογίες, με στόχο την ανάπτυξη νέου περιεχομένου, νέων επιχειρηματικών μοντέλων και νέων δεξιοτήτων, την προώθηση της πολυμορφίας, της ένταξης και της βιωσιμότητας, και την ενίσχυση της συμμετοχής του κοινού.

Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι οι νεοφυείς επιχειρήσεις και οι ΜΜΕ στον τομέα των καινοτόμων μέσων ενημέρωσης θα μπορούν να υποβάλουν αίτηση για τη στήριξη του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας⁵⁶ και του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας⁵⁷.

ΔΡΑΣΗ 9 — Ενίσχυση των δυνατοτήτων δράσης των πολιτών

- *Πρακτική εφαρμογή των νέων υποχρεώσεων γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης στο πλαίσιο της οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (εργαλειοθήκη γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και κατευθυντήριες γραμμές προς τα κράτη μέλη)*

⁵³ <https://www.innoradar.eu/>.

⁵⁴ <https://startupeuropeclub.eu/>.

⁵⁵ <https://cordis.europa.eu/project/id/871552>.

⁵⁶ Βλ. το πιλοτικό ΕΣΚ: <https://ec.europa.eu/research/eic/index.cfm>.

⁵⁷ <https://eit.europa.eu/>.

➤ *Στήριξη της δημιουργίας εναλλακτικών υπηρεσιών συγκέντρωσης περιεχομένου των μέσων ενημέρωσης*

Αφορά: Ευρωπαίους πολίτες, ιδίως τους νέους· πλατφόρμες διαμοιρασμού βίντεο

Ο γραμματισμός στα μέσα ενημέρωσης έχει καίρια σημασία για την ενίσχυση των δυνατοτήτων δράσης των πολιτών στο σημερινό περιβάλλον μέσων ενημέρωσης και θα πρέπει να υποστηρίζεται στο πλαίσιο διαφόρων προγραμμάτων και πρωτοβουλιών, όπως περιγράφεται στο ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία. Το σχέδιο δράσης υπογραμμίζει τη σημασία του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης και προωθεί τη συνεργασία σε αυτόν τον τομέα. Ο γραμματισμός στα μέσα ενημέρωσης περιλαμβάνει το σύνολο των τεχνικών, γνωστικών, κοινωνικών και δημιουργικών ικανοτήτων και ικανοτήτων που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη, οι οποίες παρέχουν στους πολίτες δυνατότητα πρόσβασης στα μέσα ενημέρωσης, κριτικής κατανόησης αυτών των μέσων και αλληλεπίδρασης με αυτά. Ο γραμματισμός στα μέσα ενημέρωσης έχει επίσης καίρια σημασία για την ενίσχυση των δυνατοτήτων δράσης των καταναλωτών, ώστε να είναι σε θέση να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και να τις υποστηρίζουν, υιοθετώντας πιο βιώσιμες και φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές κατανάλωσης. Ο γραμματισμός στα μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να ενταχθεί στα σχολικά προγράμματα, ώστε τα παιδιά να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες μέσων ενημέρωσης με υπευθυνότητα και να εξοπλιστούν καλύτερα για την αντιμετώπιση των απειλών της διαδικτυακής βίας και της παραπληροφόρησης.

Η αναθεωρημένη οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων έχει καθορίσει ειδικά μέτρα για τη βελτίωση των δεξιοτήτων των πολιτών όσον αφορά τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης. Η οδηγία προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθούν και να λαμβάνουν μέτρα για την ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικών με τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης (και να υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με αυτά τα μέτρα βάσει των κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής που καθορίζουν το πεδίο εφαρμογής αυτών των εκθέσεων)· προβλέπει επίσης ότι οι πλατφόρμες διαμοιρασμού βίντεο θα πρέπει να εφαρμόζουν αποτελεσματικά μέτρα και εργαλεία γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και να συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση των χρηστών σε σχέση με αυτά τα μέτρα και εργαλεία.

Η αποτελεσματική εφαρμογή αυτών των διατάξεων της οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων είναι εξαιρετικά σημαντική για την περαιτέρω ανάπτυξη των δεξιοτήτων σχετικά με τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης και τη βελτίωση της προσβασιμότητας του περιεχομένου σε όλα τα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση των νέων υποχρεώσεων στην πράξη, ιδίως στον επιγραμμικό χώρο, η Επιτροπή, σε συνεργασία με την ομάδα των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (ERGA) και άλλους εμπειρογνώμονες, καθώς και σε πλαίσιο διαλόγου με πλατφόρμες διαμοιρασμού βίντεο, θα αναπτύξει εργαλειοθήκη για την αύξηση της ευαισθητοποίησης των χρηστών, τη βελτίωση των κρίσιμων δεξιοτήτων και επιλογών τους και τη διευκόλυνση των χρηστών προκειμένου να αποκτούν πρόσβαση σε ευρύτερο φάσμα περιεχομένου μέσω ενημέρωσης που διατίθεται σε πλατφόρμες διαμοιρασμού βίντεο.

Η πρωτοβουλία αυτή αναμένεται να είναι ιδιαίτερα επωφελής για τους νεότερους χρήστες, οι οποίοι θα πρέπει να συμμετάσχουν πλήρως στην ανάπτυξή της. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή θα συστήσει μια ad hoc ομάδα διαβούλευσης, αποτελούμενη από φοιτητές και νέους δημοσιογράφους, για τη δοκιμή και την προώθηση της

εργαλειοθήκης. Η σύνθεση αυτής της ομάδας θα χαρακτηρίζεται από ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων, συμμετοχικότητα και πολυμορφία. Με αυτήν την προσέγγιση θα διασφαλιστεί ότι η εργαλειοθήκη αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις ανάγκες των νεότερων χρηστών και ενισχύει ακόμη περισσότερο τις δυνατότητες δράσης τους στο επιγραμμικό περιβάλλον, μεταξύ άλλων, με την κατάρτιση των στερεοτύπων που βασίζονται στο φύλο, στην πολιτισμική καταγωγή, στη θρησκεία ή στις σεξουαλικές προτιμήσεις. Η υλοποίηση της εργαλειοθήκης θα αποτελεί επίσης αντικείμενο των εκθέσεων σχετικά με τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης τις οποίες προβλέπει η οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, των οποίων το πεδίο εφαρμογής θα καθοριστεί με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής που πρόκειται να εκδοθούν το 2021.

Στο πλαίσιο αυτών των δράσεων, η Επιτροπή θα εντείνει επίσης τις προσπάθειές της επ' ευκαιρία της επόμενης έκδοσης της ευρωπαϊκής εβδομάδας γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης, ώστε να ενισχύσει τον αντίκτυπό της και τον συμμετοχικό της χαρακτήρα. Εν προκειμένω, η Επιτροπή θα διερευνήσει τις δυνατότητες περαιτέρω συνεργασίας με σχετικούς διεθνείς οργανισμούς.

Οι προτεινόμενες δράσεις θα είναι πλήρως εναρμονισμένες και συμπληρωματικές προς τους στόχους του σχεδίου δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027⁵⁸, στόχος του οποίου θα είναι να αυξηθεί η δυνατότητα ανταπόκρισης της εκπαίδευσης όσον αφορά την παροχή συνδρομής στους εκπαιδευόμενους, ώστε να αναπτύξουν την ικανότητα να προσεγγίζουν, να φιλτράρουν και να αξιολογούν με κριτικό πνεύμα τις πληροφορίες, και ιδίως να εντοπίζουν την παραπληροφόρηση και να διαχειρίζονται την υπερπληροφόρηση, καθώς και να αποκτήσουν βασικές χρηματοοικονομικές γνώσεις⁵⁹.

Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» θα συμβάλει επίσης στη βελτίωση της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά, με την προώθηση του κρίσιμης σημασίας ψηφιακού γραμματισμού και της πρόσβασης σε πολυφωνικό περιεχόμενο μέσων ενημέρωσης.

Για να συμπληρώσει αυτές τις δράσεις, η Επιτροπή θα υποστηρίξει την έρευνα και την καινοτομία για προηγμένες μεθόδους αναζήτησης, εντοπισμού και συγκέντρωσης περιεχομένου, ώστε να διευκολύνει τη δημιουργία ανεξάρτητων εναλλακτικών υπηρεσιών συγκέντρωσης ειδήσεων, οι οποίες θα είναι σε θέση να προσφέρουν ένα πολύμορφο σύνολο προσβάσιμων πηγών πληροφοριών.

Το κοινό —ιδίως οι νέοι— θα ενημερωθούν καλύτερα σχετικά με το ευρωπαϊκό περιεχόμενο στο πλαίσιο του 30ής επετείου του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη — MEDIA», το 2021. Θα δρομολογηθεί εκστρατεία για την ευρεία προβολή του πλούτου και της πολυμορφίας του ευρωπαϊκού περιεχομένου στις νεότερες γενιές, με την παρουσίαση σχεδίων που στέφθηκαν με επιτυχία, καθώς και έργων και ταλέντων που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα.

---

⁵⁸ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_el.

⁵⁹ Η σημασία του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης υπογραμμίστηκε και στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων 2020, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για τον καθορισμό νέων προτεραιοτήτων για το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων. Στόχος του θα είναι να συμπληρώσει το ανανεωμένο ευρωπαϊκό πλαίσιο συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και να υποστηρίξει την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

ΔΡΑΣΗ 10 — Διασφάλιση της λειτουργίας της ευρωπαϊκής αγοράς μέσω ενημέρωσης

- Ενίσχυση του πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών των μέσων ενημέρωσης στο πλαίσιο της ομάδας ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (ERGA)

Αφορά: τις ευρωπαϊκές ρυθμιστικές αρχές των μέσων ενημέρωσης, τον ευρωπαϊκό κλάδο οπτικοακουστικών μέσων και τους παράγοντες της αγοράς

Η καθιέρωση πραγματικά ισότιμων όρων ανταγωνισμού για όλους τους παράγοντες των οπτικοακουστικών μέσων, καθώς και δίκαιου περιβάλλοντος για τους δημιουργούς και για όσους επενδύουν σε περιεχόμενο, αποτελεί τον κεντρικό στόχο της αναθεωρημένης οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων και του εκσυγχρονισμένου πλαισίου για τα πνευματικά δικαιώματα.

Για παράδειγμα, για να εξασφαλιστούν όροι θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των ραδιοτηλεοπτικών φορέων και των πλατφορμών διάθεσης βίντεο κατά παραγγελία στο πλαίσιο της προώθησης του ευρωπαϊκού περιεχομένου και της πραγματοποίησης επενδύσεων σε αυτό, η αναθεωρημένη οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων απαιτεί από τις πλατφόρμες αυτές να διασφαλίζουν μερίδιο τουλάχιστον 30 % για τα ευρωπαϊκά έργα στους καταλόγους τους.

Η αποτελεσματική και συνεκτική εφαρμογή της αναθεωρημένης οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων και των κανόνων για τα πνευματικά δικαιώματα σε εθνικό επίπεδο θα είναι καθοριστική για την εξασφάλιση αποτελεσμάτων. Παράλληλα, καίριας σημασίας θα είναι η διασφάλιση της προστασίας των άυλων περιουσιακών στοιχείων των παραγόντων του τομέα των μέσων ενημέρωσης με την ουσιαστική εφαρμογή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας τους.

Όσον αφορά την αναθεωρημένη οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, τα κράτη μέλη, και ιδίως οι ρυθμιστικές αρχές των μέσων ενημέρωσης των κρατών μελών, πρέπει να παρακολουθούν επαρκώς την ορθή εφαρμογή των νέων κανόνων και να επιβάλλουν την εφαρμογή τους, όπου απαιτείται⁶⁰. Αυτό προϋποθέτει, ιδίως, τα ακόλουθα:

- συνεκτική εφαρμογή των υποχρεώσεων που αφορούν το μερίδιο του ευρωπαϊκού περιεχομένου στους καταλόγους των κατά παραγγελία υπηρεσιών (οι οποίες βασίζονται επίσης στις κατευθυντήριες οδηγίες που εξέδωσε πρόσφατα η Επιτροπή)⁶¹.

⁶⁰ Εκτός από τους νέους κανόνες, η οδηγία 2005/29/EK για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά (στο εξής: η οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές) εφαρμόζεται στις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές που ασκούνται σε υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, όπως παραπλανητικές και επιθετικές πρακτικές, στον βαθμό που αυτές δεν καλύπτονται από τις διατάξεις της οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων. Το δίκτυο συνεργασίας για την προστασία των καταναλωτών δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 διασφαλίζει την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών στην περίπτωση ενδοενωσιακών παραβάσεων και παραβάσεων σε επίπεδο ένωσης.

⁶¹ Κατευθυντήριες γραμμές σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 7 της οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων σχετικά με τον υπολογισμό του μεριδίου των ευρωπαϊκών έργων σε καταλόγους

- συνεκτική εφαρμογή των νέων κανόνων για την προβολή των ευρωπαϊκών έργων, με την έκδοση πρόσθετης πρακτικής καθοδήγησης και την ενθάρρυνση κοινών προσεγγίσεων όσον αφορά την προβολή περιεχομένου γενικού ενδιαφέροντος⁶².
- ουσιαστική εφαρμογή των νέων υποχρεώσεων των πλατφορμών διαμοιρασμού βίντεο.

Εν προκειμένω, η Επιτροπή θα αξιολογήσει αν υφίσταται ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας στο πλαίσιο της ομάδας ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (ERGA) προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η μορφή της και το πεδίο εφαρμογής της συμβάλλουν στην αποτελεσματική λειτουργία των νέων κανόνων για τα μέσα ενημέρωσης στην πράξη και είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις στις αγορές των μέσων ενημέρωσης. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εξετάζει τις βέλτιστες πρακτικές στο πλαίσιο της διασυνοριακής συνεργασίας, παρακολουθώντας στενά την εκτέλεση του μνημονίου συμφωνίας της ομάδας ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (ERGA), το οποίο πρόκειται να συναφθεί έως το τέλος του έτους.

Το μνημόνιο συμφωνίας αποτελεί μηχανισμό διατομεακής και οικειοθελούς συνεργασίας, βασιζόμενο στη μοναδική εμπειρογνώσια των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών των μέσων ενημέρωσης. Θα περιλαμβάνει ειδικούς μηχανισμούς συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών για τις ευρωπαϊκές ρυθμιστικές αρχές των μέσων ενημέρωσης με σκοπό την αντιμετώπιση πρακτικών ζητημάτων και διασυνοριακών υποθέσεων, οι οποίες σχετίζονται με την εφαρμογή της αναθεωρημένης οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων και εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων τους. Η πρωτοβουλία αυτή, η οποία εστιάζεται ιδίως στις προαναφερόμενες ρυθμιστικές καινοτομίες της αναθεωρημένης οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, θα συμπληρώσει το σύστημα οριζόντιας διακυβέρνησης για τις επιγραμμικές υπηρεσίες που θεσπίζεται με τη νομοθεσία για τις ψηφιακές υπηρεσίες. Έως το τέλος του 2021 η Επιτροπή θα αξιολογήσει τη λειτουργία του μνημονίου συμφωνίας και θα προτείνει βελτιώσεις, εάν κριθεί αναγκαίο.

Επιπλέον, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, τους φορείς χρηματοδότησης ταινιών των κρατών μελών και την ομάδα ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (ERGA) και με τη συμμετοχή των πλατφορμών κατά παραγγελία υπηρεσιών, θα διερευνήσει περαιτέρω τρόπους για την προώθηση της πολυμορφίας στους καταλόγους τύπου βίντεο κατά παραγγελία. Σύμφωνα με τον στόχο της οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, ο οποίος συνίσταται στην ενθάρρυνση των τηλεοπτικών οργανισμών να συμπεριλάβουν στις υπηρεσίες τους επαρκές μερίδιο ευρωπαϊκών έργων συμπαραγωγής ή ευρωπαϊκών έργων μη εγχώριας

κατά παραγγελία υπηρεσιών και σχετικά με τον ορισμό της χαμηλής θέασης και του χαμηλού κύκλου εργασιών: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020XC0707\(03\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020XC0707(03)&from=EN).

⁶² Το άρθρο 7α της αναθεωρημένης οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων αναγνωρίζει ότι τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν την κατάλληλη προβολή των υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων γενικού ενδιαφέροντος και να επιτυγχάνουν στόχους, όπως η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, η ελευθερία του λόγου και η πολιτισμική πολυμορφία. Όσον αφορά τη διάταξη αυτή, το 2020 συγκροτήθηκε ειδική υποομάδα της ομάδας των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (ERGA) με σκοπό να διευκολυνθεί η διαμόρφωση κοινής αντίληψης όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της και τις τυχόν κανονιστικές προσεγγίσεις τις οποίες μπορούν να υιοθετήσουν τα κράτη μέλη.

προέλευσης, η Επιτροπή θα επιδιώξει να καθοριστούν εθελοντικοί στόχοι για την ενίσχυση της παρουσίας αυτών των έργων και στους καταλόγους τύπου βίντεο κατά παραγγελία. Με αυτόν τον τρόπο θα ενισχυθεί και ο στόχος του σκέλους MEDIA του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» για την αύξηση της παρουσίας αυτών των έργων σε όλες τις πλατφόρμες διανομής.

Η διασφάλιση της καλής λειτουργίας της ευρωπαϊκής αγοράς των μέσων ενημέρωσης προϋποθέτει επίσης την καταπολέμηση της πειρατείας περιεχομένου που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, η οποία, παρά το γεγονός ότι έχει υποχωρήσει ελαφρά, εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό πρόβλημα⁶³. Η εμφάνιση νέων επιχειρηματικών μοντέλων που προσβάλλουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας συνιστά σοβαρή απειλή για τον κλάδο⁶⁴.

Η Επιτροπή δεσμεύεται να διασφαλίσει μια πιο ουσιαστική εφαρμογή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο ψηφιακό περιβάλλον, όπως περιγράφεται στο σχέδιο δράσης για τη διανοητική ιδιοκτησία⁶⁵. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα προβεί σε συζητήσεις με τον κλάδο, ώστε να εξετάσει τους τρόπους με τους οποίους τα υφιστάμενα μέσα έννομης προστασίας για την καταπολέμηση της πειρατείας, όπως οι διαταγές καταδίκης, μπορούν να καταστούν αποτελεσματικότερα, καθώς και να καταστεί ευκολότερη η λήψη τέτοιων μέτρων, προκειμένου, ιδίως, να αντιμετωπιστεί η δυναμική, χωρίς σύνορα, φύση παραβάσεων στο διαδίκτυο σε εμπορική κλίμακα. Σε αυτό το πλαίσιο, και με βάση το σχέδιο δράσης για τη διανοητική ιδιοκτησία, θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών επιβολής και διασυνοριακής επιβολής του νόμου.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με την παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο όραμα για τον τομέα των μέσων ενημέρωσης με στόχο την αξιοποίηση του δυναμικού μιας πραγματικά ευρωπαϊκής αγοράς μέσων ενημέρωσης και την υποδοχή της «Ψηφιακής Δεκαετίας».

Οι δράσεις αυτές θα υλοποιηθούν σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τον κλάδο των μέσων ενημέρωσης και όλους τους ενδιαφερόμενους

---

⁶³ Κατά την περίοδο 2017-2018, η συνολική πρόσβαση σε πειρατικό περιεχόμενο μειώθηκε κατά 32 % όσον αφορά τη μουσική, 19 % όσον αφορά τις ταινίες και 8 % όσον αφορά το τηλεοπτικό περιεχόμενο. Πηγή: Γραφείο διανοητικής ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «Παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στο διαδίκτυο στην ΕΕ. Μουσική, ταινίες και τηλεόραση (2017-2018), Τάσεις και παράγοντες επιρροής». Νοέμβριος 2019.

⁶⁴ Στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ-28), εκτιμάται ότι το 3,6 % του πληθυσμού —δηλ. 13,7 εκατομμύρια άτομα— παρακολουθεί τηλεοπτικά προγράμματα που μεταδίδονται με συνεχή ροή μέσω διαδικτύου από μη εξουσιοδοτημένες διαδικτυακές πηγές. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, το 2018 η παράνομη αγορά υπηρεσιών IPTV στο διαδίκτυο παρήγαγε ετήσια έσοδα ύψους 941,7 εκατ. EUR στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πηγή: «Illegal IPTV in the EU», EUIPO, Νοέμβριος 2019. Η καλύτερη επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας θα συμβάλει επίσης στην αντιμετώπιση των ειδικών προκλήσεων που δημιουργεί η πειρατεία οπτικοακουστικού περιεχομένου για τη μετάδοση αθλητικών εκδηλώσεων. Βλ. τη δήλωση της Επιτροπής σχετικά με τους διοργανωτές αθλητικών οργανώσεων, η οποία επισυνάπτεται στο νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την πρόταση οδηγίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στην ψηφιακή ενιαία αγορά. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0231_EL.html

⁶⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_20_2187.

φορείς. Προς τον σκοπό αυτό, η παρούσα ανακοίνωση θα αποτελέσει συγκεκριμένο χάρτη πορείας για τα μέσα ενημέρωσης στο πλαίσιο του πολιτιστικού και δημιουργικού οικοσυστήματος, ώστε ο τομέας αυτός να αποκομίσει οφέλη από τον ψηφιακό μετασχηματισμό και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά του.

— ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ — ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Δράση	Επιμέρους δράση	Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα
ΔΡΑΣΗ 1 — Ευκολότερη πρόσβαση στη στήριξη της ΕΕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ένα νέο διαδραστικό εργαλείο για την καθοδήγηση των επιχειρήσεων του τομέα των μέσων ενημέρωσης στα διάφορα μέσα στήριξης 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 1ο τρίμηνο του 2021
ΔΡΑΣΗ 2 — Τόνωση των επενδύσεων στον οπτικοακουστικό κλάδο στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας MEDIA INVEST	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Μια ειδική πλατφόρμα επενδύσεων με ίδια κεφάλαια για την προώθηση των ευρωπαϊκών στρατηγικών παραγωγής και διανομής στον οπτικοακουστικό κλάδο ➤ Ανάπτυξη διαύλου επενδύσεων μέσω της ανάπτυξης ικανοτήτων για επενδυτές και της επενδυτικής ετοιμότητας για τις επιχειρήσεις 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Από το 1ο εξάμηνο του 2022 ➤ Από το 2ο εξάμηνο του 2021
ΔΡΑΣΗ 3 — «NEWS»: πρωτοβουλία για την ομαδοποίηση δράσεων και τη στήριξη του τομέα των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω δανείων και πιλοτικής πρωτοβουλίας επενδύσεων με ίδια κεφάλαια ➤ Ανάπτυξη ικανοτήτων των επενδυτών και των μέσων ενημέρωσης ➤ Στήριξη προς τα ειδησεογραφικά μέσα ενημέρωσης ώστε να εργαστούν για έναν συνεργατικό μετασχηματισμό ➤ Ένα ευρωπαϊκό φόρουμ ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Από το 1ο εξάμηνο του 2022 ➤ Από το 2ο εξάμηνο του 2021 ➤ Από το 2ο εξάμηνο του 2021 ➤ Από το 1ο εξάμηνο του 2021
ΔΡΑΣΗ 4 — Αξιοποίηση της καινοτομίας μέσω ενός ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων για τα μέσα ενημέρωσης και ενθάρρυνση νέων επιχειρηματικών μοντέλων	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δημιουργία χώρου δεδομένων για τα μέσα ενημέρωσης με σκοπό τη στήριξη των επιχειρήσεων του τομέα των μέσων ενημέρωσης όσον αφορά την ανταλλαγή δεδομένων και την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων ➤ European Media Outlook (Προοπτικές των ευρωπαϊκών μέσων ενημέρωσης): 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Από το 1ο εξάμηνο του 2022 ➤ Από το 2ο εξάμηνο του 2021
ΔΡΑΣΗ 5 — Προώθηση βιομηχανικού συνασπισμού εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας (VR/AR)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Βιομηχανικός συνασπισμός εικονικής και ενισχυμένης πραγματικότητας για την τόνωση της συνεργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 1ο εξάμηνο 2021

	<p>μεταξύ των βιομηχανικών κλάδων και τη διασφάλιση της ευρωπαϊκής πρωτοπορίας</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Δημιουργία εργαστηρίου μέσων ενημέρωσης εικονικής πραγματικότητας (VR) επικεντρωμένου σε έργα για τη διερεύνηση νέων τρόπων αφήγησης και αλληλεπίδρασης 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Από το 1ο εξάμηνο του 2022
ΔΡΑΣΗ 6 — Προς έναν κλιματικά ουδέτερο τομέα μέσω ενημέρωσης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Διαρθρωμένο φόρουμ συνεργασίας με τον κλάδο και τα (υπο)εθνικά ταμεία κινηματογράφου και οπτικοακουστικών μέσων 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Από το 1ο εξάμηνο του 2021
ΔΡΑΣΗ 7 — Προς μια ευρύτερη διαθεσιμότητα οπτικοακουστικού περιεχομένου σε ολόκληρη την ΕΕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Έναρξη διαλόγου με τον οπτικοακουστικό κλάδο ώστε να συμφωνηθούν συγκεκριμένα μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης σε οπτικοακουστικό περιεχόμενο και της διαθεσιμότητάς του σε διασυνοριακό επίπεδο σε ολόκληρη την ΕΕ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Από το 1ο εξάμηνο του 2021
ΔΡΑΣΗ 8 — Προώθηση των ταλέντων στον τομέα των ευρωπαϊκών μέσων ενημέρωσης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Νέα προγράμματα καθοδήγησης για τα ευρωπαϊκά ταλέντα στον τομέα των μέσων ενημέρωσης ➤ Εντατικά προγράμματα πρακτικής κατάρτισης («boot-camps») στο πλαίσιο του υποπρογράμματος MEDIA για νέους επαγγελματίες στον τομέα των μέσων ενημέρωσης ➤ Εκστρατεία για την πολυμορφία μπροστά και πίσω από την κάμερα. ➤ Πύλη για πρόσβαση στην αγορά με τη στήριξη του υποπρογράμματος MEDIA («MEDIA market gateway») για την αναζήτηση των πλέον ελπιδοφόρων ευρωπαϊκών νεοφυών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των μέσων ενημέρωσης και για τη διευκόλυνση της ανάπτυξής τους ➤ Εργαστήρια δημιουργικής καινοτομίας ανοικτά σε νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Από το 2ο εξάμηνο του 2021 ➤ Από το 1ο εξάμηνο του 2022 ➤ Από το 2ο εξάμηνο του 2021 ➤ Από το 1ο εξάμηνο του 2021 ➤ Από το 2ο εξάμηνο του 2021
ΔΡΑΣΗ 9 — Ενίσχυση των δυνατοτήτων δράσης των πολιτών	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Πρακτική εφαρμογή των νέων υποχρεώσεων γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης στο πλαίσιο της 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 4ο τρίμηνο 2021

	<p>οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (εργαλειοθήκη γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και κατευθυντήριες γραμμές προς τα κράτη μέλη)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Στήριξη της δημιουργίας εναλλακτικών υπηρεσιών συγκέντρωσης περιεχομένου των μέσων ενημέρωσης 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Από το 2ο εξάμηνο του 2022
ΔΡΑΣΗ 10 — Διασφάλιση της λειτουργίας της ευρωπαϊκής αγοράς μέσων ενημέρωσης	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ενίσχυση του πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών των μέσων ενημέρωσης στο πλαίσιο της ομάδας ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (ERGA) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Από το 1ο τρίμηνο 2021